ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΣ ΚΗΡΥΞ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΤΕΤΑΡΤΗΝ
ΠΡΟΝΟΙᾼ
ΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΑΘΗΝΩΝ ΜΕΛΕΤΙΟΥ

ΕΤΟΣ Θ'. ΤΟΜΟΣ Ι'

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ 25 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1919. ΑΡΙΘ. 237

ΖΗΤΟΥΝ ΒΑΣΙΛΕΑ, ΚΑΙ ΕΥΡΙΣΚΟΥΝ ΠΑΙΔΙΟΝ

Ἡ παγχριστιανικὴ ἑορτὴ τῆς κατὰ σάρκα Γεννήσεως τοῦ Κυρίου μᾶς ὑπενθυμίζει ὅτι, ὅταν ὁ Χριστὸς ἐγεννᾶτο ἐν Βηθλεέμ, μάγοι ἀπὸ ἀνατολῶν, μακρὸν ἀναλαβόντες ταξείδιον, ἦλθον εἰς Ἱερουσαλὴμ ὁδηγούμενοι ὑπὸ εἰδικοῦ ἀστέρος, καὶ ἠρώτων «ποῦ ἐστιν ὁ τεχθεὶς βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων» διὰ νὰ τὸν προσκυνήσουν.

Νὰ ἐζήτουν ἆρά γε ἁπλῶς βασιλέα οἱ σοφοὶ ἐκεῖνοι τῆς Περσίας ἄνδρες; Βασιλέα ἐξ ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι, ὡς ἐκ τῆς θέσεώς των, εἶνε ἱκανοὶ καὶ δυνατοὶ νὰ χορτάσουν τοὺς λαούς των δι' ἄρτου, νὰ πληρώσουν τὰ βαλάντιά των ἀπὸ χρυσόν, ἢ νὰ ἐξασφαλίσουν εἰς τοὺς ὑπηκόους των σοφίαν; Ἀλλὰ τοιούτους βασιλεῖς ἔσχε πολλοὺς μέχρι τότε ὁ ἐθνικὸς κόσμος, τὸν ὁποῖον ἀντιπροσώπευον τῆς Ἀνατολῆς οἱ μάγοι, καί, διὰ ν' ἀναλάβουν τόσον κοπιῶδες καὶ περιπετειῶδες ταξείδιον, καὶ διὰ ν' ἀκολουθοῦν ἡμέρας καὶ νύκτας ὁλοκλήρους τὸν ἀστέρα μὲ διαρκῶς εἰς αὐτὸν προσηλωμένον τὸ βλέμμα των, τοῦτο σημαίνει ὅτι ἄλλον τινὰ βασιλέα ἐζήτουν. Οὔτε ἐζήτουν αὐτὸν ἁπλῶς ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ. Ἰδού, ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ ἤδη ὑπῆρχε βασιλεύς, ἡγεμὼν ἰσχυρὸς

καὶ πλούσιος καὶ μεγαλοπρεπής, μὲ μεγάλην κοσμικὴν ἰσχὺν καὶ μὲ μεγάλην ἐπιρροήν. Ἦτο ὁ Ἡρώδης. Δὲν ἐζήτουν τὸν Ἡρώδη οἱ μάγοι. Ἐζήτουν τὸν «τεχθέντα» βασιλέα τῶν Ἰουδαίων, καὶ διὰ τοῦτο, εἰς τὸ βασίλειον τοῦ Ἡρώδου φθάσαντες, ἐξηκολούθουν νὰ ἐρωτοῦν «ποῦ ἐστιν ὁ τεχθεὶς βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων».

Καὶ ἐνῷ ἐζήτουν βασιλέα, εὗρον παιδίον. Τόσος λοιπὸν κόπος, τόσος κάματος, τόση ὁδοιπορία, τόση φροντίς, ἔμελλον νὰ καταλήξουν εἰς ἓν παιδίον;

Μάλιστα! Ὅλος των ἐκεῖνος ὁ μόχθος καὶ ἡ μακρά των ἀνησυχία ἦτο μηδὲν ἀπέναντι αὐτῆς τῆς μεγάλης ἀποκαλύψεως, ὅτι τὸ ἀληθὲς καὶ πραγματικὸν μεγαλεῖον συνίσταται ἐν τῇ παιδικότητι.

*

Μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης συνέβαινε πᾶν τοὐναντίον: ὁ ἄνθρωπος ἐνέβλεπε τὸ μεγαλεῖον ἐν τῇ δυνάμει καὶ ἐν τῇ γνώσει. Καὶ πράγματι. Ἐν τῇ ἱστορίᾳ τοῦ προχριστιανικοῦ κόσμου διακρίνομεν δύο περιόδους: τὴν περίοδον τῆς δυνάμεως, καὶ τὴν περίοδον τῆς γνώσεως. Κατὰ τὴν πρώτην περίοδον μεγαλεῖον ἐθεωρεῖτο ἡ δύναμις. Μέγας ἦτο ὁ ἰσχυρός· ἡ ἰσχὺς ἦτο ἡ ἀπολαύουσα τῆς τιμῆς καὶ τοῦ σεβασμοῦ τῶν ἀνθρώπων, καὶ τὸ ἰδεῶδες τοῦ μεγαλείου ἐπροσωποποιεῖτο εἰς τὸν Νεμρώδ. Κατὰ τὴν δευτέραν περίοδον ἡ δύναμις ὀπισθοχωρεῖ εἰς δευτέραν μοῖραν ὑποσκελιζομένη ὑπὸ τῆς γνώσεως. Τὸ διάδημα τοῦ μεγαλείου ἀφῃρέθη ἀπὸ τὴν κεφαλὴν τῆς ἀγροίκου καὶ ὑλικῆς ἰσχύος καὶ ἐτέθη ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ νοῦ. Ἦτο ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ δολίου διδάγματος τοῦ ὄφεως πρὸς τοὺς πρωτοπλάστους: «καὶ ἔσεσθε ὡς θεοὶ γινώσκοντες τὸ καλὸν καὶ τὸ πονηρόν». Τὸ μεγαλεῖον τῆς δυνάμεως ἐχρεωκόπησε, καὶ μέγας ἐλογίσθη ὁ διανοούμενος, ὁ πνευματώδης, ὁ μεγαλοφυής. Ἐπροσκύνει τώρα ὁ κόσμος οὐχὶ τὸν ἰσχυρὸν Νεμρώδ, ἀλλὰ τὸν εὐφυᾶ καὶ μεγαλοφυᾶ Σωκράτη.

Ἀλλ' ἡ Γέννησις τοῦ Χριστοῦ ἐμφανίζει νέαν περίοδον. Ἀποκαλύπτει εἰς τοὺς σοφοὺς τῆς Ἀνατολῆς, ὅτι ὁ βασιλεύς, τὸν ὁποῖον ζητοῦν, οὔτε τῆς δυνάμεως βασιλεὺς εἶνε, οὔτε τῆς γνώ-

εως. Τοῦ Νεμρὼδ καὶ τοῦ Σωκράτους ἡ ἐποχὴ παρῆλθε. Τὸ ἀληθὲς μεγαλεῖον ἔγκειται ἐν τῇ παιδικότητι. Μέγας δὲν θὰ ἦνε ὁ δυνατὸς καὶ ὁ μεγαλοφυής· μέγας θὰ ἦνε ὁ ἀγαθός. Τὸν ἀγαθὸν ἐγκαθιστᾷ ὁ Χριστιανισμὸς ὡς βασιλέα τοῦ κόσμου.

Διὰ τοῦτο οἱ μάγοι ζητοῦντες βασιλέα, εὑρίσκουν παιδίον. Ἐπὶ τοῦ βασιλικοῦ θρόνου ἀναβαίνει ἡ ἀγαθότης.

*

Ὁποῖος ἔκτοτε ἔγεινεν ὁ κόσμος μαρτυρεῖ ἡ δισχιλιετὴς περίοδος τῆς νέας βασιλείας, τῆς βασιλείας τοῦ θείου παιδίου, τῆς ἀγαθότητος. Συγκρίνατε τὸν κόσμον τοῦ νέου βασιλέως πρὸς τὸν κόσμον τοῦ παλαιοῦ κράτους τῆς δυνάμεως καὶ τῆς γνώσεως καὶ εἴπατε πόσον ἔκτοτε ἡ ἀνθρωπότης προώδευσε. Καὶ ὁ ἀμερόληπτος κριτὴς θὰ εἴπῃ, ὅτι οὔτε ἐμφιλοχωρεῖ σύγκρισις. Ὅσον ἀπέχει ὁ οὐρανὸς ἀπὸ τῆς γῆς, τόσον ἀπέχει ὁ χριστιανικὸς κόσμος ἀπὸ τὸν προχριστιανικόν. Εἶνε ἀληθές, ὅτι ὑπῆρξαν ἐποχαί, κατὰ τὰς ὁποίας ὁ ἄνθρωπος, ἐπιλήσμων τῆς ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ ἀγαθοῦ εὐδαιμονίας, ἐνοστάλγησε τὴν ζωὴν τῆς βαρβάρου ἰσχύος καὶ τῆς φυσιούσης καὶ πλανώσης γνώσεως. Δὲν ἀνατρέχομεν εἰς τὰ παλαιά, ὅταν ἔχωμεν πρόσφατον τὸν τελευταῖον παγκόσμιον πόλεμον. Βλέπει ὅμως ταχέως τὴν πλάνην του καὶ ἀναγνωρίζει τὸ σφάλμα του, καὶ σπεύδει νὰ πολιτογραφηθῇ καὶ πάλιν ὡς ὑπήκοος τοῦ Ἀγαθοῦ Βασιλέως. Ὁ ἀστὴρ τῶν μάγων δὲν ἐσβέσθη. Ἐξακολουθεῖ νὰ ὑπομιμνήσκῃ ὅτι «παιδίον» ἐτέχθη ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ, καὶ ὅσοι ζητοῦν βασιλέα, ὁδηγοῦνται εἰς τὴν ἐν Βηθλεὲμ φάτνην, ἔνθα εὑρίσκουν τὸ παιδίον, τὸ ἀληθὲς βασιλικὸν μεγαλεῖον τῆς ἀγαθότητος.

Ἔλθετε ὅλοι πρὸ τοῦ παιδίου. Κλίνατε γόνυ. Καθ' οἷον δὲ τρόπον οἱ μάγοι, μὴ ἀρκεσθέντες εἰς τὰ ὑλικὰ πρὸς αὐτὸ δῶρα των, ἐγονυπέτησαν καὶ προσέφεραν ἑαυτούς, τοιουτοτρόπως πεσόντες προσκυνήσατε καὶ ὑμεῖς τὸ παιδίον ἀφοσιοῦντες τὸν ἑαυτόν σας ὁλόκληρον εἰς αὐτὸ καὶ γινόμενοι ἀγαθοὶ πρὸ τοῦ ἀληθινοῦ βασιλικοῦ μεγαλείου τῆς παιδικῆς τοῦ Χριστοῦ ἀγαθότητος.

ΟΜΙΛΙΑ ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΠΟΣΤΟΛΟΝ

ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΧΡΙΣΤΟΥ ΓΕΝΝΗΣΙΝ

[29 Δεκεμβρίου]

Γαλ. 1, 11-19.

Δὲν ἤρκουν αἱ πολλαὶ καὶ ποικίλαι ἀντιδράσεις, ἐναντίον τῶ ὁποίων εἶχε νὰ παλαίσῃ ὁ μακάριος Παῦλος ἐν τῇ ἐκπληρώσει το ἀποστολικοῦ του ἔργου, οἱ κίνδυνοι, οἱ κόποι καὶ οἱ μόχθοι, αἱ ἀγρυπνίαι, αἱ νηστεῖαι, τὸ ψῦχος καὶ ἡ γυμνότης του, ἀλλ᾽ εἶχε καὶ ἀντιμετώπους του ὄχι ὀλίγους καλοθελητάς, οἱ ὁποῖοι ἐννοοῦσαν καὶ καλ νὰ δείξουν ὅτι ὁ Παῦλος δὲν ἦτο «Ἀπόστολος» κατὰ τὴν κυρίαν σημασίαν τῆς λέξεως. Ὁ ἰσχυρισμός των ἦτο: ὅτι οὗτος δὲν ἔλαβεν ἀπ᾽ εὐθεία ἀπὸ Θεοῦ τὴν ἐντολὴν τοῦ κηρύγματος, καθὼς οὐδὲ τὸ περιεχόμενο τοῦ κηρύγματός του.

Καὶ ἦτο τοῦτο ἕνας ἄλλος κίνδυνος, κίνδυνος μέγας καὶ φοβερός διότι ὑπεσκάπτετο αὐτὸ τὸ κῦρος τοῦ Ἀποστόλου, καὶ οἱ κόποι καὶ ο μόχθοι του ἀπέβαιναν μάταιοι. Τὸ δὲ χειρότερον ἦτο, ὅτι αὐτὸς ὁ ἐνθουσιώδης, ὁ ἀκαταπόνητος τοῦ Χριστοῦ κήρυξ παρουσιάζετο εἰς τ ὄμματα τοῦ κόσμου ὡς ἕνας ἀπατεών, αὐτὸ τοῦτο ἐκμεταλλευτής, αὐτὸς ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος ἐγίνετο τοῖς πᾶσι τὰ πάντα, «ἵνα πάντως τινὰ σώσῃ».

Ὁ Ἀπόστολος ἐννοεῖ νὰ διευκρινίσῃ τὴν θέσιν του καὶ γράφ πρὸς τοὺς Γαλάτας, οἱ ὁποῖοι φαίνεται εὐκόλως παρεσύροντο εἰς τα αὐτας διαδόσεις. Δηλοῖ δὲ κατηγορηματικῶς, ὅτι τὸ κήρυγμά του εἶν τοιοῦτον, ὥστε νὰ ἀποκλείεται πᾶσα ὑπόνοια, ὅτι ἦτό ποτε δυνατὸν ν τὸ γεννήσῃ νοῦς ἀνθρώπου· τοὐναντίον μάλιστα ἔχει ὁριστικῶς τὴ ἀρχήν του ἄνωθεν, ἀπὸ αὐτοῦ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ ὁποῖος μὲ ἀπ᾽ εὐθείας ἐπικοινωνίαν πρὸς αὐτὸν τοῦ ἐφανέρωσε τὸ τί ὤφειλε νὰ διδάσκ καὶ ἀνέθεσεν εἰς αὐτὸν τὴν εἰδικὴν πρὸς τὰ Ἔθνη ἐντολὴν τοῦ κηρύγματος. «*Ἀδελφοί, γνωρίζω ὑμῖν τὸ Εὐαγγέλιον τὸ εὐαγγελισθὲν ὑ ἐμοῦ ὅτι οὐκ ἔστι κατὰ ἄνθρωπον· οὐδὲ γὰρ ἐγὼ παρὰ ἀνθρώπου παρέλαβον αὐτό, οὔτε ἐδιδάχθην, ἀλλὰ δι᾽ ἀποκαλύψεως Ἰησοῦ Χριστοῦ*

Καὶ ποίαν ἀπόδειξιν θὰ εἶχε νὰ παρουσιάσῃ ὁ μακάριος ἐκεῖν Ἀπόστολος, ὥστε νὰ φράξῃ ἅπαξ διὰ παντὸς τὰ στόματα τῶν κατ δρομέων του;

Τοὺς παραπέμπει εἰς τὸ παρελθόν του. Τοὺς ὑπενθυμίζει πόσ κατεδίωκε τοὺς Χριστιανοὺς καὶ τὴν χριστιανικὴν θρησκείαν καὶ π σον ἦτο ἀφωσιωμένος, πόσον ἦτο ζηλωτὴς διὰ τὴν διατήρησιν ἐπικράτησιν τῶν θρησκευτικῶν του παραδόσεων, εἶχε μανίαν τόσ δαιμονιώδη, ὥστε τοὺς διωγμούς, τοὺς ὁποίους ἐκίνει εἰς τὴν Παλαισ νην, ἤκουον καὶ εἰς αὐτὴν ἀκόμη τὴν Γαλατίαν, κειμένην τόσῳ μ

ρὰν τῆς Παλαιστίνης. Καὶ φέρει μάρτυρας τοῦ ἀντιχριστιανικοῦ τούτου
ήλου αὐτοὺς τοὺς ἰδίους τοὺς Γαλάτας: *«Ἠκούσατε, λέγει, τὴν ἐμὴν
ναστροφήν ποτε ἐν τῷ Ἰουδαϊσμῷ».*

Αἴφνης ὅμως τί ἀκούεται; Ὁ Παῦλος ἀπὸ σφοδρότατος διώκτης
ῆς θρησκείας τοῦ Χριστοῦ γίνεται ὁ ἐνθερμότατος κῆρυξ αὐτοῦ. Πόθεν
υτὴ ἡ μεταβολή; Ἡ μεταβολὴ ἦτο τόσον ραγδαία καὶ ἀπότομος καὶ
προσδόκητος, ὥστε οὐδεμία ὑγιὴς λογικὴ θὰ ἐπέτρεπεν εἰς ἑαυτὴν
ἀ δεχθῇ, ὅτι ὠφείλετο τὸ γεγονὸς τοῦτο εἰς διδασκαλίαν ἀνθρώπου,
ότι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει καὶ χρόνος πολὺς καὶ κόπος πολὺς θὰ
ρειάζετο διὰ νὰ μεταπεισθῇ καὶ νὰ ἀλλάξῃ τὰς πεποιθήσεις του, καὶ
ι μόνον τοῦτο, ἀλλὰ καὶ νὰ γείνῃ διαπρύσιος κῆρυξ τῆς νέας θρη-
εία̋ς του!

Ἀπομένει λοιπὸν εἰς τὴν ἀπροκατάληπτον λογικὴν νὰ ἀποδεχθῇ,
ι ἡ μεταβολὴ ἐκείνη ὠφείλετο εἰς ἔκτακτόν τι γεγονός, καὶ τοῦτο
ο ἡ προσωπικὴ ἐμφάνισις τοῦ Χριστοῦ πρὸς τὸν Παῦλον, ἀκριβῶς
θ' ὃν χρόνον μετέβαινεν οὗτος εἰς τὴν Δαμασκὸν ἀπὸ τὰ Ἱεροσόλυμα
ὰ νὰ κακοποιήσῃ καὶ ἐκεῖ τοὺς Χριστιανούς.

Τὸ θαυμάσιον αὐτὸ γεγονὸς χρησιμεύει ἔπειτα εἰς τὸν Παῦλον ὡς
εξάντλητος πηγὴ νὰ διακηρύσσῃ δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ τὸ ἔλεος τοῦ
οῦ καὶ τὴν πολλήν του φιλανθρωπίαν ἀπέναντι καὶ αὐτῶν τῶν μεγά-
ν ἁμαρτωλῶν, ἐκ τῶν ὁποίων ὁ θεῖος Παῦλος πρῶτον θεωρεῖ τὸν
υτόν του, ὡς τὸν ποτὲ μεγαλύτερον διώκτην τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ
ὶ τῆς διδασκαλίας του.

Δὲν τοῦ μένει δὲ ἄλλος τρόπος διὰ νὰ ἐξηγήσῃ καὶ αὐτὸς τὸ μέγα
ῦμα, τὸ ὁποῖον εἶδεν εἰς τὸν ἑαυτόν του, παρ' ὅτι, ὅσον καὶ ἂν ὑπῆρ-
ἐν τῷ μεταξὺ διώκτης, ἦτο ἀπὸ τὸν Θεὸν προωρισμένος, ἀπὸ μέσα
ὸ τὴν κοιλίαν τῆς μητρός του, νὰ χρηματίσῃ Ἀπόστολος τῶν Ἐ-
ῶν! *«εὐδόκησεν ὁ Θεὸς ὁ ἀφορίσας με (=προορίσας με) ἐκ κοιλίας
τρός μου καὶ καλέσας διὰ τῆς χάριτος αὐτοῦ ἀποκαλύψαι τὸν υἱὸν
οῦ ἐν ἐμοί, ἵνα εὐαγγελίζωμαι αὐτὸν ἐν τοῖς ἔθνεσιν».*

Ποία ἀμφιβολία ἠμποροῦσε νὰ χωρήσῃ ὅτι ὁ μακάριος Παῦλος,
θεν ἦτο ὃ ἦτο; Θὰ ἠμποροῦσε κανεὶς βεβαίως νὰ ὑποθέσῃ ὅτι κα-
ιν ἐδιδάχθη ἀπὸ τοὺς ἄλλους Ἀποστόλους!

Ἀλλὰ πῶς τοῦτο ἦτο δυνατόν, ἀφοῦ μετὰ τὸ θαῦμα τῆς ἐπιστρο-
εἰς Χριστόν, ἐνῷ οἱ Ἀπόστολοι εὑρίσκοντο εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, ὁ
ῦλος ἀπῆλθεν ἀμέσως εἰς τὴν Ἀραβίαν, καὶ μόλις μετὰ τρία ἔτη,
ῦ τόσα καὶ τόσα εἶχεν ἤδη κάμῃ ὑπὲρ τοῦ Χριστιανισμοῦ, ἀνέβη
τὰ Ἱεροσόλυμα; Καὶ ἀνέβη ὄχι δι' ἄλλον λόγον, ἀλλὰ μόνον διὰ
γνωρισθῇ ἐκ τοῦ πλησίον μὲ τὸν ἕτερον κορυφαῖον Ἀπόστολον, τὸν
ρον, παρὰ τῷ ὁποίῳ δὲν ἔμεινε παρὰ μόνον 15 ἡμέρας. Δὲν εἶδε
κανένα ἄλλον ἀπὸ τοὺς Ἀποστόλους παρὰ μόνον τὸν Ἰάκωβον, τὸν

ἐξάδελφον τοῦ Κυρίου. «*Μετὰ τρία ἔτη,* λέγει, *ἀνῆλθον εἰς Ἱεροσόλυ ἱστορῆσαι Πέτρον· ἕτερον δὲ τῶν Ἀποστόλων οὐκ εἶδον, εἰ μὴ Ἰάκ βον τὸν ἀδελφὸν (=ἐξάδελφον) τοῦ Κυρίου*».

Δὲν εἶνε ἀξιοθαύμαστος ἀγαπητοί, ἡ εἰλικρίνεια τοῦ μακαρί ἐκείνου Ἀποστόλου; Ἀναμφιβόλως ἀνατρέχομεν καὶ ἡμεῖς πο λάκις εἰς τὸ παρελθὸν χρείας τυχούσης. Ἀλλὰ ζητοῦμεν νὰ ἀνασύρ μεν ἀπὸ τοῦ βάθους τοῦ παρελθόντος μας ὅ,τι τυχὸν ὑπάρχει φωτει σημεῖον τοῦ βίου μας, αὐτὸ δὲ καὶ τὸ μεγαλοποιοῦμεν καὶ τὸ ἐξογκ νομεν. Σημεῖα σκιερὰ τὰ σβύνομεν ἀπὸ μέσα ἀπὸ τὴν ψυχήν μ πολὺ δὲ ὀλιγώτερον ἔχομεν τὴν εἰλικρίνειαν καὶ τὴν παρρησίαν νὰ πωμεν εἰς ἄλλον ὅ,τι προηγουμένως ὡς κακὴν συνήθειαν ἀφίσαμ Ἀλλ' ὁ Ἀπόστολος δὲν ἦτο τοιοῦτος· ὄχι μόνον ἐνθυμεῖται τὸ παρ θόν του πάντοτε, ἀλλὰ καὶ τὸ συγκρίνει καὶ δημοσίᾳ ἀκόμη πρὸς παρόν του. Καὶ μέσα εἰς τὴν ἀντίθεσιν βλέπει περίλαμπρον τοῦ Θ τὴν φιλανθρωπίαν καὶ δὲν αἰσχύνεται νὰ λέγῃ πρὸς δόξαν Θεοῦ, αὐτός, ὁ ποτὲ ἀμείλικτος διώκτης τοῦ Χριστιανισμοῦ κατ' ἄκραν σ κατάβασιν τοῦ Θεοῦ ὑπάρχει Ἀπόστολος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἐν μεῖται τὸ παρελθόν του, ἀλλὰ μόνον διὰ νὰ τὸ ἀποδοκιμάσῃ, μόνον νὰ δείξῃ τὸ σκότος εἰς τὸ ὁποῖον εὑρίσκετο, μόνον διὰ νὰ δείξῃ μακρὰν τοῦ Χριστοῦ ἡ ζωή του ἦτο ἕνας ἠθικὸς θάνατος, ἐνῷ ὑπὸ σκέπην τοῦ Χριστοῦ καὶ μόνον ᾐσθάνετο τῆς ζωῆς, τῆς πραγματι ζωῆς, τὸ ἄρωμα.

Πόσον ὠφέλιμος εἶνε καὶ δι' ἡμᾶς καὶ διδακτικὴ ἡ συχνὴ ἀ μνησις τοῦ παρελθόντος μας! Αὐτὸ θὰ μᾶς χρησιμεύσῃ ὡς πολύτι ὁδηγὸς διὰ τὸ παρὸν καὶ διὰ τὸ μέλλον μας. Ἡ εἴσοδος εἰς νέον εἶνε εὐκαιρία μοναδικὴ διὰ νὰ φέρωμεν ὡς ἐν κινηματογραφικῇ τα τὸ παρελθόν μας διὰ νὰ τὸ κρίνωμεν.

Εἴθε νὰ ἔχωμεν νὰ σημειώνωμεν εἰς ὅλην μας τὴν ζωὴν τοιαύ ἠθικὴν προκοπήν, τοιαύτην εὐνοϊκὴν πάντοτε μεταβολὴν τοῦ ρελθόντος μας, ὥστε, ὡς ὁ μακάριος Παῦλος, νὰ ἔχωμεν τὸ ἠθ σθένος νὰ προβάλλωμεν, ὅταν δεήσῃ καὶ δημοσίᾳ ἀκόμη, τὴν ἀντίθ τοῦ παρόντος πρὸς τὸ παρελθὸν τοῦ βίου μας. Ἡ ἀνάμνησις τῶν πτ πτωμάτων μας εἶναι πάντως μία ἀρκετὰ δραστικὴ προφύλαξις ἀπὸ καὶ μία σωτηρίας ἄγκυρα. Ἂς μὴ μείνῃ ἄκαρπον τὸ παράδειγμα ἀναπολοῦντος πάντοτε τὸ θλιβερὸν παρελθόν του μεγάλου Ἀποστό

ΕΚ ΤΟΥ ΥΠΟΜΝΗΜΑΤΟΣ ΤΗΣ Α. Σ.: Η ΜΟΡΦΩΣΙΣ ΤΟΥ ΚΛΗ

Ὅτι διὰ πᾶν λειτούργημα ἀπαιτεῖται προπαρασκευή, θεωρ ἅμα καὶ πρακτική, ἀνάλογος πρὸς τὴν εὐρύτητα καὶ τὴν βαθύτητ σκοποῦ αὐτοῦ, εἶνε νόμος τῆς κοινωνικῆς ζωῆς, τὸν ὁποῖον δὲν

τιπαρῆλθεν οὐδ' αὐτὸς ὁ Ἀρχηγὸς τῆς σωτηρίας ἡμῶν. Τί ἄλλο ἐσκόπει ἡ ὑπερτριετὴς περὶ αὐτὸν ἠθικὴ δέσμευσις τῶν 12 Ἀποστόλων, ἐὰν μὴ τὸν κατ' ἄνθρωπον καταρτισμὸν αὐτῶν, διὰ τὴν ὑψηλὴν τοῦ Ἀποστόλου διακονίαν; Καὶ ἡ Ἐκκλησία, τῷ παραδείγματι τοῦ Κυρίου στοιχοῦσα, προπαρεσκεύαζε πάντοτε τοὺς λειτουργοὺς αὐτῆς διὰ συστήματος ὑπερόχου, τῆς ὁμαλῆς τουτέστι διαδρομῆς τῆς κλίμακος τῶν κληρικῶν ἀξιωμάτων, τῆς ὁποίας ἑκάστη βαθμίς, ἀντιστοιχοῦσα πρὸς ὡρισμένην ἐνεργὸν διακονίαν, ὡδήγει βαθμηδὸν ἀπὸ τοῦ ἀναγνώστου εἰς τὸν ψάλτην καὶ διὰ τούτου εἰς τὸν Ὑποδιάκονον καὶ ἔπειτα εἰς τὸν Διάκονον, διὰ νὰ ἐμφανίσῃ κατηρτισμένον τὸν ὑπηρέτην καὶ οἰκονόμον μυστηρίων Θεοῦ. Ὁ μέλλων ποιμὴν καὶ διδάσκαλος, ὡς τακτικὸς ἐν τῷ Ναῷ ἀναγνώστης, ἐξεμάνθανε τελείως τὰς Ἁγίας Γραφάς, τῶν ὁποίων αἱ ἡμερήσιαι περικοπαὶ συναπήρτιζον κύκλον ἀναγνώσεως τῆς ὅλης Ἁγίας Γραφῆς κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἔτους. Ὡς τακτικὸς διακονητὴς ἐν τῷ Ναῷ παρηκολούθει εἴτε ἀναγινώσκων εἴτε ψάλλων, εἴτε προμελετῶν τὸ σύνολον τῶν ἀκολουθιῶν, ὧν τὸ περιεχόμενον ἀπαρτίζει πλῆρες σύστημα διδασκαλίας. Ἠκροᾶτο ἔπειτα συνεχῶς τῆς συστηματικῆς τῶν χριστιανικῶν ἀληθειῶν, δογματικῶν καὶ ἠθικῶν, ἀπὸ τοῦ ἄμβωνος ἀναπτύξεως καὶ ἀκροώμενος ἐδιδάσκετο ἀπὸ τοῦ ἄμβωνος Δογματικήν, Ἠθικήν, Ποιμαντικήν, Ἑρμηνείαν Ἁγίων Γραφῶν καὶ εἴτι ἄλλο σημερινὸν Θεολογίας μάθημα. Λαμβανομένου δ' ὑπ' ὄψιν, ὅτι ἡ διδασκαλία αὕτη διήρκει πολλάκις εἰς μακρὰν περίοδον ἐτῶν, ποία σύγχρονος Θεολογικὴ Ἕδρα θὰ ἠδύνατο νὰ δώσῃ καταρτισμὸν θεωρητικὸν τελειότερον; Καὶ παρὰ τὴν θεωρίαν ἡ πρᾶξις ἡ τελετουργικὴ εἰς ὅλας αὐτῆς τὰς λεπτομερείας, ἡ διευθυνομένη ὑπὸ τοῦ Ἐκκλησιάρχου, τοῦ ἐπιβάλλοντος τὸν τόνον εἰς τοὺς ρυθμοὺς καὶ τὴν ἁρμονίαν εἰς ὅλην τὴν τελετήν.

Ὁ Θεολογικὸς καταρτισμὸς συνεπληροῦτο ἐν ταῖς βιβλιοθήκαις τῶν Μοναστηρίων, αἵτινες, περιέχουσαι πάντα τὰ τότε ὑπάρχοντα συγγράμματα τῆς ἔσω καὶ τῆς θύραθεν φιλολογίας, ἦσαν προχειρότεραι καὶ ἀφθονώτεραι τῶν συγχρόνων δημοσίων βιβλιοθηκῶν τῶν πεπολιτισμένων Κρατῶν.

Οὗτος εἶνε ὁ λόγος, διὰ τὸν ὁποῖον εἰς τὴν ἀρχαιότητα δὲν ἀναφέρονται εἰδικαὶ σχολαὶ διὰ τὴν μόρφωσιν τοῦ κλήρου.

Ἀλλὰ καὶ εἰς τοὺς χρόνους τῆς παρακμῆς τῆς Αὐτοκρατορίας καὶ καθ' ὅλην τὴν περίοδον τῆς δουλείας δὲν ὑπάρχουσιν εἰδικαὶ διὰ τὸν κλῆρον σχολαί. Αἱ Σχολαί, εἰς ἃς παρείχετο δι' ὅλους ἡ ἐγκύκλιος μόρφωσις, περιεῖχον καὶ ὅλην τὴν θρησκευτικὴν διδασκαλίαν, ἥτις ἐκρίνετο ἐπαρκὴς καὶ διὰ τὸ κληρικὸν ὑπούργημα.

Ὅταν μετὰ τὴν ἐπανάστασιν ἐγένετο αἰσθητὴ ἡ ἀνάγκη τῆς ἱδρύ-

σεως εἰδικῶν διὰ τὸν κλῆρον σχολῶν, ἐν Κ/Πόλει μὲν καὶ ἐν Ἱεροσολύμοις ἱδρύθησαν ἑπτατάξιοι Θεολογικαὶ Σχολαί, πρὸ τούτων δὲ συνέστη ἡ ἐν Ἀθήναις Θεολογικὴ Σχολὴ προσαρτηθεῖσα εἰς τὸ Πανεπιστήμιον, κατὰ τὸ Γερμανικὸν σύστημα, προτιμηθὲν τοῦ Ρωσσικοῦ Ἀκαδημαϊκοῦ ὑποδείγματος, ἂν καὶ ἄλλα σημεῖα τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Διοικήσεως ἐδικαιολογήθησαν διὰ τοῦ ρωσσικοῦ προηγουμένου.

Προφανῶς ὅμως ἡ Θεογογικὴ Σχολὴ δὲν ἦτο ἡ Σχολὴ εἰς τὴν ὁποίαν θὰ ἐμορφοῦτο ὁ κλῆρος ὁλόκληρος. Διὰ τοῦτο τὸ μὲν 1844 ἱδρύθη ἡ Ριζάρειος Σχολή, ὡς ἰδιωτικὸν ἵδρυμα, τὸ δὲ 1856 ἐξεδόθη νόμος περὶ Ἱερατικῶν Σχολῶν, αἱ ὁποῖαι θὰ περιελάμβανον 10—40 οἰκοτρόφους μαθητάς, οἵτινες θὰ εἰσήρχοντο εἰς αὐτὰς εἰς ἡλικίαν 15—18 ἐτῶν, ἔχοντες ἀπολυτήριον δημοτικοῦ σχολείου, θὰ εἶχον δύο ἢ καὶ πλείονας διδασκάλους ἐκ τῆς τάξεως τῶν ἱερωμένων καὶ θὰ συνετηροῦντο ἐξ ἐτησίας τακτικῆς εἰσφορᾶς ὅλων τῶν διατηρουμένων Μονῶν καὶ ἐκ προαιρετικῶν εἰσφορῶν τῶν Ἐπισκόπων, τοῦ Κλήρου καὶ τῶν χριστιανῶν, ἐνῷ διὰ τὴν μόρφωσιν καὶ συντήρησιν τοῦ Κλήρου εἶχε διαλυθῇ τὸ πλεῖστον τῶν Μονῶν, θὰ διηυθύνοντο ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου καὶ θὰ ἐπετηροῦντο ὑπὸ τῆς Ἱ. Συνόδου.

Τοιαῦται Σχολαὶ συνεστήθησαν τῷ αὐτῷ ἔτει τρεῖς: εἰς Χαλκίδα Τρίπολιν καὶ Ἑρμούπολιν. Μετὰ τὴν προσάρτησιν δὲ τῆς Ἑπτανήσου, τῆς Θεσσαλίας καὶ τῆς Ἄρτης ἱδρύθησαν ἐν αὐταῖς καὶ ἄλλαι τρεῖς, ἀλλὰ αἱ μὲν ἄλλαι διελύθησαν ἄκαρποι, διετηρήθησαν δὲ μόνον καὶ μένουσιν ἔτι ἡ τῆς Τριπόλεως καὶ Ἄρτης, ἐν ἡμιζῴῳ καταστάσει, μετὰ προγράμματος στοιχειώδους ἱερατικῆς μορφώσεως.

Αἱ Ἱερατικαὶ Σχολαὶ ἀπέτυχον, διότι ἐξ ἀρχῆς τὸ πρόγραμμα αὐτῶν, ἡ διοίκησις καὶ ἡ συντήρησις ἐστηρίχθησαν ἐπὶ πλημμελῶν βάσεων. Κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον οἱ Ρουμάνοι καὶ οἱ Σέρβοι ἱδρύσαντες τὰς Ἐκκλησιαστικάς των Σχολὰς οὐχὶ μορφῆς στοιχειώδους, ὅπως αἱ τοῦ ὡς ἄνω διατάγματος, ἀλλὰ προγράμματος ὀκταταξίου, ὡς συνεχείας τοῦ Δημοτικοῦ, ἐπέτυχον καὶ ἔχουσι σήμερον γενικῶς τὸν ἐνοριακὸν αὐτῶν κλῆρον κατηρτισμένον ἐξ ἀποφοίτων τοιούτων σχολῶν ἢ ἀνωτέρων. Καὶ ἐπέτυχον, πρῶτον, διότι ὥρισαν ἐκ παραλλήλου μισθὸν τοῦ ἱερέως καταβαλλόμενον ἐκ τοῦ Δημοσίου Ταμείου, ἐξ οὗ καὶ τῶν σχολῶν ἡ συντήρησις, καὶ δεύτερον, διότι ὑπεβίβασαν τὸ ὅριον τῆς ἡλικίας τοῦ χειροτονουμένου οἱ μὲν Σέρβοι εἰς τὸ 25ον ἔτος, οἱ δὲ Ρουμάνοι εἰς τὴν συνήθη ἐνηλικιότητα, οὕτως ὥστε μεταξὺ τῆς ἀποφοιτήσεως καὶ τῆς χειροτονίας νὰ μεσολαβῇ ἐλάχιστον ἢ καὶ οὐδὲν χρονικὸν διάστημα, τὸ ὁποῖον ὅμως καὶ τοῦτο ἐγένετο φροντὶς νὰ καλυφθῇ διὰ τοποθετήσεως τοῦ ἀποφοίτου τῆς σχολῆς εἰς θέσιν ἐκκλησιαστικὴν ἐξάπαντος, ὥστε ἀποφοιτήσας νὰ μὴ μένῃ ἀργῶν καὶ πεινῶν.

Παρ' ἡμῖν ἐνομίσθη, ὅτι δι' ὀλίγων καχεκτικῆς μορφῆς Σχολῶν θὰ λυθῇ τὸ ἱερατικὸν πρόβλημα. Τὸ ζήτημα τῆς μισθοδοσίας ἀφέθη ἄλυτον. Ἐπὶ πλέον ἐπεμείναμεν εἰς τὴν κανονικὴν διὰ τὴν ἡλικίαν ἀκρίβειαν, καίτοι αὕτη καὶ εἰς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον καὶ εἰς τὰ ἄλλα Πατριαρχεῖα δὲν τηρεῖται ἀπὸ πολλοῦ, τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἀναγκῶν ἐπιβαλλουσῶν καὶ ἐν τούτῳ, ὡς καὶ ἐν ἄλλοις πολλοῖς, τὸν πλαγιασμὸν ἐν τῇ ἐκδοχῇ τοῦ κανόνος. Ἐντεῦθεν συνέβη νὰ παρουσιασθῇ παρ' ἡμῖν καὶ διὰ τὰς ὡς ἄνω σχολὰς καὶ διὰ τὴν πολλῷ πληρεστέραν αὐτῶν Ῥιζάρειον ἡ ἀκόλουθος κατάστασις: Τελειώνει ὁ μαθητὴς τὸν κύκλον τῶν μαθημάτων καὶ λαμβάνει τὸ πτυχίον εἰς τὸ 20ὸν ἕως τὸ 22ον συνήθως ἔτος. Πάσης ἄλλης ἐπαγγελματικῆς σχολῆς ὁ ἀπόφοιτος τὸ δίπλωμα κρατεῖ εἰς χεῖρας αὐτοῦ ὡς εἰσιτήριον ἀμέσου εἰσόδου εἰς τὸ ἐπάγγελμα. Ὁ στρατιωτικὸς ἀνήκει ἀμέσως εἰς τὸν στρατόν, ὁ διδάσκαλος εἰσέρχεται ἀμέσως εἰς τὴν ὑπηρεσίαν, ὁ τῆς ἐμπορικῆς σχολῆς ἀμέσως εἰς τὸ ἐμπορικὸν γραφεῖον.

Ὁ τῆς Ἱερατικῆς ὅμως πτυχιοῦχος βλέπει ἐνώπιόν του χαίνουσαν ἀπόστασιν ὀκτὼ τοὐλάχιστον ἐτῶν διὰ νὰ ἀποκτήσῃ τὸ ἀπαραίτητον προσὸν τῆς ἡλικίας τῶν 30 ἐτῶν. Πῶς νὰ ζήσῃ ὁ ταλαίπωρος τὸ ὀκταετὲς αὐτὸ διάστημα, ὢν ἴσως καὶ τὸ στήριγμα πτωχῆς οἰκογενείας; Τὸ δίπλωμα δὲν παρέχει αὐτῷ δικαίωμα εἰσόδου πρὸς ἄλλην ὑπηρεσίαν, οὐδὲ τὴν διδασκαλικήν, δι' ἣν ἀπαιτεῖται ἐπίσης μόρφωσις εἰδική. Καὶ ὁ νέος, ὅστις πλειστάκις πάντως θὰ ἐνεθουσιάσθη διδασκόμενος ὑπὲρ τῆς ἀποστολῆς τοῦ ἱερέως, ἀναγκάζεται λυπούμενος διὰ τὸν ἕως τοῦδε μάταιον δρόμον, νὰ τραπῇ πρὸς ἀντίθετον τοῦ προορισμοῦ αὐτοῦ κατεύθυνσιν.

Σπουδαία ἀπόπειρα λύσεως τοῦ ζητήματος τῆς μορφώσεως τοῦ ἐνοριακοῦ κλήρου πρέπει νὰ θεωρηθῇ ἡ ἵδρυσις τοῦ Γερμανείου Ἱεροδιδασκαλείου. Ὁ ζῆλος τοῦ ἀοιδίμου Μητροπολίτου Γερμανοῦ ἐν ὀλίγῳ παρουσίασε μεγαλοπρεπὲς οἰκοδόμημα, κάλλιστα τοποθετημένον, εὐρυχωρίας 300 καὶ πλέον μαθητῶν, ὁ δὲ ἐπιγραφεὶς ἐπ' αὐτοῦ τίτλος «Ἱεροδιδασκαλεῖον» μαρτυρεῖ, ὅτι ὀρθῶς ἀντελήφθη τὸ ζήτημα. Ὁ ἱδρυτὴς δὲν ἐπρόφθασε νὰ ἀνοίξῃ τὰς πύλας τοῦ Ἱεροδιδασκαλείου. Τὸ ἵδρυμα ἐγκαταλειφθὲν μετὰ τὸν θάνατον ἐκείνου, περιῆλθεν εἰς χεῖρας τῆς Κυβερνήσεως, χρησιμοποιούμενον πρὸς ἄλλους σκοπούς.

Ἡ ἰδέα τοῦ Ἱεροδιδασκαλείου ἐπραγματοποιήθη μετ' ὀλίγον ἐν Κρήτῃ, διὰ τῆς ἱδρύσεως τοῦ Ἱεροδιδασκαλείου Ἁγίας Τριάδος, πρωτοβουλίᾳ μὲν τοῦ Ἐπισκόπου Ρεθύμνης Διονυσίου καὶ τοῦ κ. Ε. Βενιζέλου, συμβουλῇ δὲ καὶ συνεργασίᾳ τοῦ Ι. Σκαλτσούνη. Ἡ ἐπὶ ἱκανὰ ἔτη λειτουργία τοῦ ἱδρύματος ἀπέδειξεν, ὅτι ἦτο καλὴ ἡ διὰ τοῦ Ἱεροδιδασκαλείου ὁδὸς πρὸς τὴν λύσιν τοῦ ζητήματος τῆς απο-

κτήσεως εἰς τὰς μικρὰς ἰδίᾳ, κοινότητας ἱερέως ἅμα καὶ διδασκάλου μεμορφωμένου. Ὁ πολιτικὸς ἐν τῇ νήσῳ σάλος ἔσβεσε τὸν πυρσόν, ἀναμένει δ'ἀκόμη τὴν χεῖρα, ἥτις θὰ ἀνάψῃ αὐτὸν καὶ πάλιν.

Κατὰ τὸ παράδειγμα ἐκείνου ἱδρύθη ἀκολούθως τὸ ἐν Σάμῳ Ἱεροδιδασκαλεῖον ἡ «Ἀνατολὴ» ὡς ἵδρυμα τοῦ ἐν Ἀθήναις Μικρασιατικοῦ Συλλόγου, προορισμὸν ἔχον τὴν μόρφωσιν ἱερέων καὶ διδασκάλων διὰ τὴν Μ. Ἀσίαν. Παραδόξως τὸ ἵδρυμα διέκοψε τὴν λειτουργίαν αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ἑνώσεως τῆς Σάμου μετὰ τοῦ Βασιλείου.

Ἀπὸ τοιούτων προηγουμένων καὶ τοιούτων περὶ τὴν λύσιν τοῦ ζητήματος σκέψεων ὡρμήθημεν καὶ ἡμεῖς πρὸ ἐννεαετίας εἰς τὴν ἵδρυσιν τοῦ ἐν Λάρνακι ἑξαταξίου Ἱεροδιδασκαλείου, συνεχίζοντος ἑξατάξιον δημοτικὸν πρόγραμμα. Εὐτυχήσαντες νὰ ἴδωμεν ἀποφοίτους τοῦ ἱδρύματος ἐκτελοῦντας ἀμφοτέρας τὰς διακονίας, τὴν ἱερατικὴν καὶ τὴν διδασκαλικήν, κατέχομεν καὶ ἐμπειρικῶς τὴν βεβαιότητα, ὅτι θεωρητικῶς μὲν οἱ δύο κύκλοι μορφώσεως, ὁ ἱερατικὸς καὶ ὁ παιδαγωγικός, συμπληροῦσιν ἀλλήλους, καὶ τοῦ ἱερέως διὰ τῶν παιδαγωγικῶν καὶ τοῦ διδασκάλου διὰ τῶν ἱερατικῶν μαθημάτων τελειότερον διὰ τὸν προορισμὸν αὐτοῦ καταρτιζομένου, πρακτικῶς δὲ τὰ καθήκοντα τοῦ ἱερέως καὶ τοῦ διδασκάλου ἐναρμονίζονται τελείως εἴτε διαδοχικῶς ἐκληφθῶσιν εἴτε συγχρονικῶς. Διότι καὶ τὸ νὰ διακονήσῃ ὁ ἀπόφοιτος τοῦ Ἱεροδιδασκαλείου ἐπὶ 10 - 15 ἔτη μόνον ὡς διδάσκαλος, νὰ γείνῃ δὲ ἀκολούθως ἱερεὺς εἶνε κέρδος τόσον διὰ τὴν διδασκαλικὴν ὑπηρεσίαν, ἀρεσκομένην περισσότερον εἰς τοὺς νέους διδασκάλους, ὅσον καὶ διὰ τὴν ἱερατικὴν λειτουργίαν, προτιμῶσαν τὴν ὡριμότητα ἐν τῇ ψυχολογικῇ καὶ κοινωνικῇ ἐμπειρίᾳ. Ἀλλὰ καὶ τὸ νὰ συγχρονισθῶσιν αἱ δύο διακονίαι, τὸ ὁποῖον δύναται νὰ γείνῃ μόνον εἰς μικρὰς κοινότητας - ἐκ τοιούτων δὲ τὸ πλεῖστον συγκροτεῖται τὸ κοινωνικὸν ἡμῶν σύνολον - ἐμπόδιον μὲν σοβαρὸν πρὸς ἐναρμόνισιν τῶν δύο ὑπουργημάτων δὲν ὑφίσταται, τοὐναντίον δὲ ὑπάρχει τὸ κοινὸν συμφέρον Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας νὰ ἔχωσι μεμορφωμένον ἱερέα καὶ μεμορφωμένον διδάσκαλον καὶ εἰς τὴν μικροτέραν καὶ ἀποκεντρωτικωτέραν κοινότητα, θὰ δύνανται δὲ νὰ ἔχωσιν αὐτὸν ὡς ἓν πρόσωπον ἐπαρκῶς καὶ ἐκ τῶν δύο ὑπηρεσιῶν ἀμειβόμενον. Θὰ προσθέσωμεν μάλιστα, ὅτι τὸ ἐν Κύπρῳ γενόμενον πείραμα ἡ ἀγγλικὴ τῶν σχολείων διεύθυνσις ἐξετίμησεν ἀπὸ καθαρᾶς σχολικῆς ἀπόψεως ἐξετάζουσα, πολλαχῶς τὴν εὔνοιαν αὐτῆς πρὸς τὸ σύστημα ἐκδηλώσασα.

Ὁ τύπος τοῦ Ἐκπαιδευτηρίου τούτου εἰσῆλθεν ἤδη καὶ εἰς τὸ Κράτος ἀπὸ τοῦ παρελθόντος ἔτους διὰ τῆς μετατροπῆς τῆς Ριζαρείου εἰς Ἱεροδιδασκαλεῖον, πρὸς τὸ ὁποῖον καὶ ἀνεγνωρίσθη ἤδη διὰ Β. Διατάγματος τὸ ἐν Κύπρῳ ἰσότιμον. Ἡ πληθώρα δὲ τῶν

προσελθόντων ἐφέτος πρὸς ἐγγραφὴν ἐν τῇ Ριζαρείῳ ὑπερβᾶσα τὸ τριπλάσιον παντὸς προηγουμένου ἔτους, ἀποδεικνύει ἐμπράκτως, ὅτι ἐξετιμήθη ἤδη καὶ ὑπὸ τοῦ λαοῦ. ἡ σκοπιμότης τῆς μεταρρυθμίσεως. Ὁ ἀπόφοιτος τοῦ Ἱεροδιδασκαλείου ἐὰν δὲν θέλῃ ἢ δὲν δύναται νὰ συμπληρώσῃ τὰς σπουδὰς αὐτοῦ εἰς τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν τοῦ Πανεπιστημίου εἰς ἣν καὶ μόνον ἔχει δικαίωμα ἐγγραφῆς, ἔχει ἀμέσως εἴσοδον εἰς τὴν διδασκαλικὴν ὑπηρεσίαν μετὰ τῶν αὐτῶν καὶ οἱ συνάδελφοι αὐτοῦ τῶν διδασκαλείων δικαιωμάτων, μετὰ μόνου τοῦ περιορισμοῦ, ὅτι δὲν δύναται νὰ ἦνε διδάσκαλος πλέον τῆς δεκαπενταετίας, ἐὰν ἐξ ὑπαιτιότητος αὐτοῦ δὲν εἶναι συγχρόνως καὶ ἱερεύς.

Τρίτον Ἱεροδιδασκαλεῖον ἤνοιξε τὰς πύλας αὐτοῦ ἐν τῇ παρὰ τὴν Θεσσαλονίκην Μονῇ τῆς Ἁγίας Ἀναστασίας, πρωτοβουλίᾳ τοῦ ἐν Θεσσαλονίκῃ Ἀρχιερατικοῦ Συμβουλίου, ἐλπίζομεν δὲ ὅτι ἐντὸς ὀλίγου θὰ συστηθῶσι τοὐλάχιστον ἀκόμη τρία ἐντὸς τοῦ Κράτους, ἀναγκαῖα ἐπειγόντως ὄχι μόνον διὰ τὴν ἱερατικήν, ἀλλὰ καὶ τὴν διδασκαλικὴν ὑπηρεσίαν. Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Γ. Ἐκκλησιαστικοῦ Ταμείου περιέλαβεν ἤδη ἐν ταῖς μονίμοις τοῦ Προϋπολογισμοῦ δαπάναις τοῦ Ταμείου καὶ τὸ διὰ τὴν συντήρησιν τῶν Ἱεροδιδασκαλείων τούτων ποσόν.

Ἡ καθυστέρησις ὅμως ἐν τῷ κεφαλαίῳ τῆς μορφώσεώς τοῦ κλήρου εἶνε τόσον αἰσθητὴ καὶ ἡ ἀνάγκη προσοντούχων ἱερέων τόσον ἐπείγουσα, ὥστε ἐθεωρήθη ἐπιβλημένον νὰ ἱδρυθῇ νέου τύπου ἱερατικῆς μορφώσεως Σχολεῖον, τὸ Μονοτάξιον Ἱερατικὸν Φροντιστήριον, ὡς παράρτημα τῆς Ριζαρείου Σχολῆς, εἰς τὸ ὁποῖον δι' ἐνιαυσίου κύκλου θεωρητικῆς καὶ πρακτικῆς διδασκαλίας ἀποκλειστικῶς ἱερατικῆς, θὰ ἱκανῶνται ἤδη ἐν τῇ διδασκαλικῇ διακονίᾳ εὐδοκιμοῦντες διδάσκαλοι, ὅπως χειροτονηθέντες ἱερεῖς ἐκτελῶσι συγχρόνως καὶ τὴν διδασκαλικὴν καὶ τὴν ἱερατικὴν ὑπηρεσίαν ἐν τῇ κοινότητι. Τὸ μέτρον, ἐνῷ προάγει τὴν λύσιν τοῦ ζητήματος τῆς ἀποκτήσεως ἱερέων μεμορφωμένων, ὑποβοηθεῖ καὶ τὴν διευθέτησιν τοῦ ζητήματος τῆς διδασκαλικῆς κρίσεως ἐξ αἰτίας τῆς ἀνεπαρκείας τοῦ διδασκαλικοῦ μισθοῦ. Διδάσκαλος, ὅστις ἀδυνατεῖ νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὰς ἀνάγκας τοῦ βίου διὰ μισθοῦ 150 δραχ., ἀποκαθιστάμενος εἰς ἱερέα ἅμα καὶ διδάσκαλον διπλασιάζει τὴν ἀπολαυὴν κατὰ τὰς κειμένας διατάξεις, ἀνεξαρτήτως τουτέστι τῶν ἐπενεχθησομένων βελτιώσεων εἰς ἑκάτερον τὸν κλάδον.

Ὑπὲρ τὴν ἱερατικὴν ἵσταται ἡ ἐπιστημονικὴ Θεολογικὴ μόρφωσις, τὴν ὁποίαν βεβαίως δὲν δυνάμεθα νὰ ἀξιώσωμεν δι' ὅλον τὸν κλῆρον καὶ ἥτις ἕως τοῦδε παρέχεται εἰς ὅλας τὰς Ἑλληνικὰς Ἐκκλησίας ὑπὸ τριῶν ἱδρυμάτων, τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου καὶ τῶν Θεολογικῶν Σχολῶν Χάλκης καὶ Ἱεροσολύμων, τῆς

τελευταίας κλεισθείσης πρὸ δεκαετίας. Αἱ δύο Θεολογικαὶ Σχολα τοῦ δούλου Ἑλληνισμοῦ ὑπολειπόμεναι ἐν τῷ ἀπαρτισμῷ πλήρου ἐπιστημονικοῦ κύκλου ἐπλεονέκτουν κατὰ τὴν συστηματικότητα τῆ διδασκαλίας τοῦ ὅλου κύκλου τῶν μαθημάτων καὶ τὴν φροντιστηριακὴν τῶν μαθητῶν ἐκγύμνασιν. Ἐν αὐταῖς ὁ κύκλος τῶν ἐγκυκλίων συμπλεκόμενος ἁρμονικῶς πρὸς τὸν καθαρῶς ἐπιστημονικὸ παρεῖχεν εἰς αὐτὸν ἀσφαλῆ θεμέλιον θεολογικῆς οἰκοδομῆς, ἀμφότεροι δὲ ὑπηρετούμενοι ὑπὸ τῆς οἰκοτρόφου, ὑπὸ καθημερινὴν παιδαγωγικὴν ἐποπτείαν πρακτικῆς ἀσκήσεως, ὡδήγουν εἰς ἀρτίαν ὁπωσδήποτε προπαρασκευὴν διὰ τὴν Ἐκκλησιαστικὴν διακονίαν.

Ἐν τῇ Θεολογικῇ Σχολῇ τοῦ Πανεπιστημίου ἡ μόρφωσις θεωρητικῶς μὲ ὑποτίθεται ἀρτιωτέρα, ἐν τῇ ἐκκλησιαστικῇ ὅμως πράξε ὑποδεικνύεται ἐνδεής. Ἐν πρώτοις οὐδέποτε ὑπῆρξε πλήρης ὁ κύκλο τῶν θεολογικῶν μαθημάτων, ἄλλοτε μὲν μὴ ὑπαρχουσῶν ὅλων τῶ ἑδρῶν, ἄλλοτε δὲ ἐπὶ μακρὸν χρόνον χηρευουσῶν. Τὸ γλίσχρον ἔπειτ τῆς ἀμοιβῆς τῶν Καθηγητῶν, ἀναγκάζον αὐτοὺς νὰ ἀναλαμβάνωσ πολύωρον ἑβδομαδιαίαν ἐργασίαν εἰς ἄλλας σχολάς, ἀφαιρεῖ ἀπ᾽ αὐ τῶν κατ᾽ ἀνάγκην τὸν ἀναγκαῖον πρὸς ἐπιστημονικὴν ἐργασία χρόνον, οὐδὲ παρέχει αὐτοῖς τὴν ἄνεσιν νὰ ἀφοσιωθῶσιν εἰς συγγραφικὴν ἐργασίαν. Μισθὸς 600 δραχ. διὰ Καθηγητὴν Θεολογίας ἐ τῷ Πανεπιστημίῳ εἶνε ἀστειότης. Οἱ τῆς ἐν Βουκουρεστίῳ Θεολογικῆς Σχολῆς ἀμείβονται διὰ μισθοῦ τετραπλασίου.

Ἀλλ᾽ ὅ,τι κυρίως ἀποτελεῖ μειονέκτημα μέγα διὰ τὴν Θεολογικὴ ἡμῶν Σχολὴν εἶνε, ὅτι καλεῖται νὰ οἰκοδομῇ οἰκοδομὴν ἄνευ θεμελίων. Εἰς τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν ἐγγράφονται οἱ ἀπόφοιτοι τῶ Γυμνασίων, ἀλλὰ τὸ πρόγραμμα τῶν Γυμνασίων εἶνε τόσον ἐνδεὲ εἰς θρησκευτικὴν διδασκαλίαν, ὥστε ἡ Θεολογικὴ Ἐπιστημονικὴ διδασκαλία, ἥτις βασίζεται ἐπὶ τῆς προϋποθέσεως, ὅτι ὑφίστανται ἤδ αἱ στοιχειώδεις γνώσεις δι᾽ ἕκαστον θεολογικὸν κλάδον ὡς θεμέλιο δὲν ἐπιτυγχάνει τοῦ σκοποῦ αὐτῆς. Ἐν Ρωσίᾳ καὶ ἐν Ρουμανίᾳ, — ἵνα περιορισθῶμεν εἰς τὰ ὀρθόδοξα κράτη τὰ ἔχοντα ἀνωτέραν θεολογικὴν παίδευσιν—αἱ Θεολογικαὶ Σχολαὶ δέχονται φοιτητὰς μόνο τοὺς ἀποφοίτους τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Σχολῶν, τοὺς τῶν Γυμνασίω δὲ τότε μόνον, ὅταν ἐξετασθέντες εὑρεθῶσι κάτοχοι τῶν ἀναγκαίω προκαταρκτικῶν ἐν τοῖς θρησκευτικοῖς γνώσεων.

Ἀλλ εἰς τὴν ἀτέλειαν τοῦ θεωρητικοῦ καταρτισμοῦ, ἀριδήλω καταφανεῖσαν εἰς τὸν πρόσφατον διὰ σπουδὰς ἐν Εὐρώπῃ καὶ Αμε ρικῇ διαγωνισμόν, τὸν ὁποῖον οἱ πολλοὶ ἀπέφυγον διὰ τὰς ὁρισθεί σας ἐν αὐτῷ ἐξετάσεις, προστίθεται καὶ ἡ παντελὴς ἔλλειψις πρακτι κῆς ἀσκήσεως ἐκκλησιαστικῆς, ἧς ἕνεκα βλέπομεν Θεολόγους ἀπελ πιστικῶς χωλαίνοντας ἐν τῇ τελετουργικῇ διακονίᾳ. Τὴν ἔλλειψι

ταύτην ζητεῖ νῦν νὰ θεραπεύσῃ ὁ νέος νόμος ὁ ὑποχρεῶν τοὺς φοιτητὰς τῆς Θεολογίας νὰ ἀκολουθῶσι τὰς πρακτικὰς ἀσκήσεις ἐν τῷ Ἱερατικῷ Φροντιστηρίῳ. Προφανῶς ὅμως ἐνδείκνυται ἡ λειτουργία εἰδικοῦ Θεολογικοῦ Φροντιστηρίου εἰς ὃ νὰ ἐνδιαιτῶνται καὶ νὰ προπαιδεύωνται πρακτικῶς οἱ μέλλοντες ἀξιωματικοὶ τῆς Ἐκκλησίας, καὶ εἰς τὰς Ἐκκλησιαστικὰς δὲ Σχολὰς ἐπιβάλλεται νὰ ἐπιστηθῇ ἰδιαιτέρα ὅλως προσοχὴ εἰς τὸ πρακτικὸν μέρος τῆς διδασκαλίας, τόσον τὸ ἀναφερόμενον εἰς τὴν δημιουργίαν ἠθικῶν χαρακτήρων, ὅσον καὶ εἰς τὴν παρασκευὴν γεγυμνασμένων λειτουργῶν.

Εἰς πάντα ταῦτα ὅμως ὀφείλει νὰ πρωτοστατήσῃ ἐνεργητικῶς ἡ ποιμαίνουσα ἐκκλησία, οὐχὶ δὲ νὰ βλέπῃ μακρόθεν ὡς ξένος θεατὴς τὴν ἐν ταῖς Ἐκκλησιαστικαῖς Σχολαῖς καὶ τῇ Θεολογικῇ γινομένην διὰ λογαριασμὸν αὐτῆς ἐργασίαν. Διότι ἀκριβῶς τοῦτο συμβαίνει σήμερον. Οἱ περὶ Θεολογικῆς Σχολῆς νόμοι φαίνονται παντελῶς ἀγνοοῦντες τὴν Ἐκκλησίαν ὑπὲρ τῆς ὁποίας φαίνονται διὰ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς μεριμνῶντες. Τὸ διοικητικὸν Συμβούλιον τῆς Ριζαρείου Σχολῆς ἐξ ἀβροφροσύνης μόνον θὰ ἐδέχετο παρατηρήσεις τῆς Ἱερᾶς Συνόδου διὰ τὴν ἐν τῇ Σχολῇ ἐργασίαν, ἐφ' ὅσον δὲν θὰ ἀνεφέροντο εἰς κακοδοξίαν. καὶ εἰς τὸν πέρυσι ψηφισθέντα νόμον μετ' ἐκπλήξεως ἀνέγνωμεν, ὅτι τὸ πρόγραμμα τοῦ Ἱεροδιδασκαλείου καὶ εἰς τὸ Ἱερατικὸν αὐτοῦ ἀκόμη μέρος εἶνε ἐξηρτημένον ἀπὸ τῶν φιλοθρήσκων διαθέσεων τῶν ὑπαλλήλων τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας, τὸ ὁποῖον κατὰ κεκτημένην ταχύτητα λησμονεῖ πολλάκις ὅτι ὁ Ἐκκλησιαστικὸς κύκλος εἶνε αὐτοτελὴς μετ' ἰδίων μονίμων ἐσωτερικῶν νόμων, ὧν ἡ παραγκώνισις ἐπιφέρει ἀναγκαίως διατάραξιν τῆς λειτουργίας τοῦ ὀργανισμοῦ.

Καὶ ἐν Ρουμανίᾳ καὶ ἐν Σερβίᾳ ὑπάρχουν δεσμοὶ στενοὶ μεταξὺ Κράτους καὶ Ἐκκλησίας, ἐν τούτοις τὰς Σχολὰς τοῦ κλήρου καίτοι ὑπὸ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Κράτους συντηρουμένας, διευθύνει αὐτὴ ἡ Ἐκκλησία, ἡ ἔχουσα καὶ τὰς εὐθύνας τῆς τοιαύτης θρησκευτικῆς καταστάσεως τοῦ λαοῦ. Ἐν Ρουμανίᾳ ὅπου ἐπίσης ὑφίσταται καὶ Θεολογικὴ Σχολὴ ὡς μέρος τοῦ Πανεπιστημίου ὁ νόμος ἀναγνωρίζει δικαίωμα εἰς τὸ Ἀνώτατον Ἐκκλησιαστικὸν Κονσιστόριον νὰ ἀσχολῆται μεταξὺ ἄλλων καὶ «περὶ τῶν προγραμμάτων τῶν σπουδῶν, τῶν κανονισμῶν τῶν ἀφορώντων εἰς τὴν τάξιν καὶ τὴν πειθαρχίαν τῶν Σεμιναρίων, τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου, περὶ τῶν οἰκοτρόφων σπουδαστῶν τῆς Θεολογίας καὶ τῶν ἐκπαιδευτικῶν Θρησκευτικῶν προγραμμάτων τῶν διαφόρων Σχολείων.» Ἀκόμη περισσότερον ὁ νόμος ἀπονέμει τῷ Ἀνωτάτῳ Ἐκκλ. Κονσιστορίῳ τὸ δικαίωμα «νὰ παρουσιάζῃ προτάσεις ἀφορώσας εἰς τὸν διορισμὸν τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ τῶν Σεμιναρίων καὶ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς

τοῦ Πανεπιστημίου,» πρὸς δὲ καὶ νὰ ἐκλέγῃ ἐκ τῶν μελῶν αὐτοῦ ἐπιθεωρητὴν τῶν Σεμιναρίων.

Ἡ ἀπόκτησις μεμορφωμένου κλήρου κηρύσσεται δικαίως τὸ πρῶτον καὶ τὸ ἔσχατον ζήτημα τῆς Ἐκκλησιαστικῆς ἀνορθώσεως, λέγοντες ὅμως μόρφωσιν κλήρου δὲν πρέπει νὰ ἐννοῶμεν οἱανδήποτε ἀλλ' ἐκείνην ἥτις καὶ κατὰ ποσὸν καί κατὰ ποιὸν θὰ ἱκανώσῃ τὸν λειτουργὸν τῆς Ἐκκλησίας πλήρως νὰ ἀντιληφθῇ καὶ τελείως κατὰ τὸ ἀνθρωπίνως δυνατὸν νὰ ἐπιτελέσῃ τὴν ἀποστολὴν αὐτοῦ. Ἡ ἐκκλησία ἄρα ἔχει δικαίωμα καὶ καθῆκον ἀμεσώτερόν νὰ ἐνδιαφερθῇ καὶ πρωτοβούλως νὰ ἐνεργήσῃ διὰ τὴν θεωρητικὴν καὶ πρακτικὴν μόρφωσιν τῶν ὀργάνων τῆς Ἐκκλησιαστικῆς ἀνορθώσεως.

ΤΟ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΝ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΝ (*)

(Συνέχεια ἀπὸ σελ. 636).

Ἡ εὔρυνσις τῆς Ἐπισκοπικῆς Περιφερείας εἶναι ἐπιβεβλημένη ἐκ λόγων διοικητικῆς σκοπιμότητος. Εἰς οὐδεμίαν ἄλλην Ἐκκλησίαν Ὀρθόδοξον, πλὴν τῆς Ἑλληνικῆς, παρατηρεῖται ἄνευ ἀνάγκης τόσον πλῆθος Ἀρχιερέων ἐν ἀναλογίᾳ πρὸς τὸν ποιμαινόμενον λαόν. Ἡ εὔρυνσις ὅμως τῆς Ἐπισκοπῆς συνεπάγεται τὴν διαίρεσιν αὐτῆς εἰς Ἐπιτροπικὰς περιφερείας. Ἐν Σερβίᾳ ὅπου ἡ Ἐπισκοπὴ εἶναι πολὺ εὐρυτέρα περιλαμβάνουσα πλείονας τοῦ ἑνὸς Νομούς, ὑπάρχει διαίρεσις τῆς Ἐπισκοπῆς εἰς Πρωτοπρεσβυτερείας, μίαν κατὰ Νομόν, καὶ τούτων ὑποδιαίρεσις εἰς Ἐπιτροπείας, περιλαμβανούσας 10—20 ἐνορίας. Οἱ Ἐπιθεωρηταὶ εἰς οὓς μεταποιοῦνται οἱ τέως Ἱεροκήρυκες, θὰ ὦσιν ὀφθαλμὸς τοῦ Ἐπισκόπου, ἐκτεινόμενος ἐπὶ τοῦ συνόλου τῆς Ἐπισκοπῆς.

Διὰ τῶν Ἐπισκοπικῶν Συμβουλίων εἰσάγεται καὶ εἰς τὴν Αὐτοκέφαλον Ἐκκλησίαν ὑπὸ συντηρητικὸν τύπον ἡ συμμετοχὴ τοῦ λαοῦ εἰς τὴν Ἐκκλησιαστικὴν διοίκησιν ἐν ᾧ πνεύματι καὶ μέτρῳ ἐπιτρέπεται ὑπὸ τοῦ Ὀρθοδόξου συστήματος, δὲν ἀφίσταται δὲ πολὺ τὸ προτεινόμενον ἀπὸ τοῦ θεσμοῦ τῶν Μικτῶν Σωμάτων τῶν Μητροπόλεων τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου ἐνῷ ὁ θεσμὸς τῶν Θρονικῶν Ταμείων λειτουργεῖ εὐδοκίμως ἐν Κύπρῳ.

Ἡ εὔρυνσις τῆς ἐνορίας καὶ ἡ δημιουργία συμπλεγμάτων ἐνοριακῶν εἶναι ἀναγκαία συνέπεια τῆς ἀρχῆς περὶ μισθοδοσίας τοῦ ἐνοριακοῦ κλήρου ἐξ ἑνὸς Ταμείου. Εἴμεθα δὲ ἐμπειρικῶς πεπεισμένοι, ὅ

(*) Ἐν σελ. 636 τοῦ προηγουμένου τεύχους ἀναγνωστέον «Οἱ δὲ βοηθοὶ αὐτῶν καὶ προϊστάμενοι τῶν ἀγροτικῶν Ἐνοριῶν ἀπόφοιτοι πρωτοβαθμίου Ἐκκλησ. Σχολῆς πρὸς τοὺς Δημοδιδασκάλους (ἀντὶ δευτεροβαθμίους Καθηγητάς), οἱ δὲ βοηθοὶ Ἐφημέριοι κλπ. πρὸς τοὺς υποδιδασκάλους».

ἡ εὐρύτης τὴν ὁποίαν δίδομεν εἰς τὴν ἐνορίαν καὶ τὴν ἐφημερίαν πληροῖ τὰς ἀνάγκας τῆς θρησκευτικῆς ἡμῶν ζωῆς, ἰδίως ὅταν ὁ ἱερεὺς διὰ τῆς ἐκ τοῦ Θρονικοῦ Ταμείου μισθοδοσίας δὲν θὰ δημιουργῇ αὐτόκλητος ἱεροπραξίας μὴ ἀπαραιτήτους. Ἡ τῶν Ἐφημερίων δὲ ταξινόμησις εἰς Προϊσταμένους καὶ βοηθοὺς εἶναι ἡ μᾶλλον ἀνταποκρινομένη εἰς τὴν ἔννοιαν τῆς ἐνορίας ὡς μονάδος τῆς Ἐκκλησ. διαιρέσεως. Τὸ σύστημα τοῦτο ὂν ἐν ἰσχύϊ πολλαχοῦ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ εἰς ἄλλας Ὀρθοδόξους Ἐκκλησίας, προκρίνομεν τοῦ ἑτέρου καθ᾽ ὃ ἡ ἐνορία διαιρεῖται εἰς ἐφημερίας, ἑκάστου τῶν ἐφημερίων ὑπηρετοῦντος ὡρισμένον τῆς ἐνορίας τμῆμα.

Ἐκ τῆς εὐρύνσεως τῆς ἐνορίας καὶ τῆς αὐξήσεως τῆς ἀναλογίας τῶν οἰκογενειῶν πρὸς τὴν ἐφημερίαν, ἐκτὸς τῆς ἐλπίδος εὐχερεστέρας τοῦ ἰσοζυγίου τῶν θρονικῶν Ταμείων ἐπιτεύξεως, θὰ ἔχωμεν τὸ πλεονέκτημα ὅτι θὰ ἀποφύγωμεν τὴν ἐν τῷ παρόντι δι᾽ ἔλλειψιν προσοντούχων ὑποψηφίων Ἱερέων δυσχέρειαν. Διότι διὰ τῆς ἀραιώσεως τῶν νῦν ὑπαρχόντων θὰ πληρωθῶσιν αἱ νῦν κεναὶ θέσεις ἐφημερίων καὶ θὰ περισσεύσωσι μάλιστα καὶ ἐφημέριοι

Ἐν τῷ καταρτισμῷ τῶν Ἐκκλησ. Δικαστηρίων ἐλήφθη ὑπ᾽ ὄψιν ἡ πρακτικότης. Τὸ πολυμελὲς τοῦ Δικαστηρίου δὲν εἶναι πάντοτε καὶ ἀσφάλεια τῆς δικαιοσύνης· δὲν βλέπομεν δὲ ποῖος οὐσιώδης λόγος θὰ ἐπέβαλλε τὸν ἐκ 4 καὶ οὐχὶ 2 μελῶν καταρτισμὸν τῶν Ἐπισκοπικῶν Δικαστηρίων, ἀφοῦ εἰς τὰς σπουδαιοτέρας περιπτώσεις θὰ δικάσῃ κατ᾽ οὐσίαν ὁ Ἐπίσκοπος κατὰ τὰς διατάξεις τῶν Κανόνων. Μόνον διὰ τὸ Ἐφετεῖον θὰ ἠδύνατο νὰ παρατηρηθῇ ὅτι δὲν ἀποτελεῖται ἐξ 7 Ἐπισκόπων, ὡς θέλει τὸ ἐπὶ καθαιρέσει πρεσβυτέρου δικάζον δικαστήριον ὁ τῆς ἐν Καρθαγένῃ σχετικὸς κανών. Ὁ κανὼν ὅμως οὗτος ἀπρακτεῖ ἤδη εἰς πάσας τὰς Ἐκκλησίας πλὴν μόνης τῆς ἐν Κ[Πόλει, ὅπου ὑπάρχει διαρκὴς δωδεκαμελὴς ἐξ Ἀρχιερέων Σύνοδος δικάζουσα κατ᾽ ἔφεσιν ἐπὶ καθαιρέσει ἱερέως. Τὸ ἐν Σερβίᾳ μάλιστα μέγα Πνευματικὸν Δικαστήριον μόνον Ἀρχιερέα ἔχει Πρόεδρον, τὰ δὲ μέλη αὐτοῦ εἶνε πρεσβύτεροι.

Ἡ διὰ τοὺς Ἐπισκόπους δικαιοσύνη εἶναι ἀτελής, ἐφ᾽ ὅσον εἶναι ἑνὸς μόνον βαθμοῦ, ἀλλ᾽ ἐφ᾽ὅσον ὁ μὲν κανὼν θέλει 13 Ἐπισκόπους ἢ ὅλους τοὺς τῆς Ἐπαρχίας δικαστὰς τοῦ Ἐπισκόπου, Ἐφετεῖον διὰ τοὺς Ἐπισκόπους θὰ ἠδύνατο νὰ λειτουργήσῃ τότε μόνον, ὅταν ἦτο δυνατὴ ἡ ἔκκλησις ἐπὶ μείζονα Σύνοδον εἴτε κατ᾽ ἀριθμὸν εἴτε κατ᾽ Ἐκκλησιαστικὴν διαβάθμισιν. Προφανῶς δὲ δὲν ἀποκλείεται ἡ πιθανότης, μᾶλλον δὲ καὶ ὡς βεβαιότης δύναται νὰ θεωρηθῇ ὅτι θὰ ὑπάρξῃ ἡ μείζων αὕτη Σύνοδος εἴτε διὰ τῆς ἑνώσεως τῶν Ἐπισκοπῶν τοῦ Βασιλείου εἰς μίαν διοίκησιν εἴτε διὰ τῆς ἐπιστροφῆς τῆς νῦν Αὐτοκεφάλου εἰς τὴν τοῦ Οἰκουμεν. Πατριαρχείου διοικητικὴν ἑνότητα. Ἡ πει-

θαρχικὴ ἐνέργεια τόσον ἡ διὰ τοὺς κατωτέρου βαθμοῦ κληρικοὺς ὅσον καὶ διὰ τοὺς Ἐπισκόπους εἶναι ἀπαραίτητον συμπλήρωμα τῆς Δικαιοσύνης.

Τὸ προτεινόμενον Οἰκονομικὸν Σύστημα ἀνταποκρίνεται πρὸς τὴν διὰ τοῦ Νομοσχεδίου διήκουσαν ἰδέαν τῆς ἀποκεντρώσεως ἐντελῶς σύμφωνον πρὸς τὸ Κανονικὸν τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Διοικήσεως σύστημα ἐν συνδέσμῳ ἀρρήκτῳ πρὸς τὴν τοῦ ὅλου ἑνότητα. Διὰ τοῦ Ἐπισκοπικοῦ Συμβουλίου καὶ τοῦ Θρονικοῦ Ταμείου ἑκάστη Ἐπισκοπὴ θὰ ἔχῃ αὐτενεργὸν ὑπόστασιν. Ἡ κατ' Ἐπισκοπὰς ἀποκέντρωσις ὀφειλομένη εἰς τοὺς περὶ Ἐπισκοπικῆς δικαιοδοσίας κανόνας ὑπῆρξε σωτήριος ἐν τῇ τρικυμιώδει τοῦ Ἔθνους ζωῇ ὡς περιλαμβάνουσα ἐν ἑαυτῇ τὰ στοιχεῖα ζωῆς αὐθυποστάτου ἐν περιπτώσει ἀνωμαλίας καιρικῆς ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν μετὰ τοῦ Κέντρου σχέσεων, δὲν ὑπάρχει δὲ ἀμφιβολία ὅτι καὶ σήμερον τὸ μᾶλλον σύμφωνον πρὸς τὰς παραδόσεις καὶ τὸν ἐθνικὸν ἡμῶν χαρακτῆρα σύστημα διοικήσεως, Ἐκκλησιαστικῆς τε καὶ πολιτειακῆς εἶναι τὸ ἀποκεντρωτικόν.

Τὸ Θρονικὸν Ταμεῖον ἐλπίζεται νὰ ἐπαρκέσῃ εἰς τὰς ὑποχρεώσεις αὐτοῦ διὰ τῶν ὁριζομένων αὐτῷ πόρων. Ἡ σχέσις αὐτοῦ πρὸς τὰ ἐνοριακὰ Ταμεῖα ὡς ἐποπτεύονται ταῦτα ἐνισχύει συγχρόνως καὶ τὸ Θρονικόν. Ὡς πρὸς τὸν δωδεκάδραχμον θρησκευτικὸν φόρον ἀντὶ τοῦ τέως ἑξαδράχμου δὲν νομίζομεν ὅτι δικαιολογεῖται ἀντίρρησις, θὰ ἠδύνατο μάλιστα νὰ ψηφισθῇ ὡς φόρος γενικὸς δι' ὅλους τοὺς πολίτας ἀνεξαρτήτως θρησκεύματος, εἰσπραττόμενος δὲ ὑπὸ τοῦ Δημοσίου νὰ παραδίδηται κατ' ἀναλογίαν εἰς τὰς ἀρχὰς τῶν διαφόρων ἀνεγνωρισμένων θρησκευμάτων, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον θὰ ἦτο δεῖγμα ἰσότητος μὲν πρὸς πολίτας, εὐνοίας δὲ πρὸς τὴν θρησκείαν ἑκάστης ὁμάδος πολιτῶν.

Ἡ ἐξίσωσις τῶν λειτουργῶν τῆς Ἐκκλησίας ἐν ταῖς ἀποδοχαῖς αὐτῶν πρὸς ἀντιστοίχους λειτουργοὺς τῆς Πολιτείας φαίνεται ἡ προσφορωτέρα μέθοδος ῥυθμίσεως τῶν ἀμοιβῶν ὑπὸ τὸν γενικὸν περιορισμὸν ὅτι ἐν περιπτώσει Ἐκκλησιαστικῆς ἀνεπαρκείας θὰ ὑφίστανται ἀναλογικὴν ἐπὶ τῶν ἀμοιβῶν αὐτῶν ἔκπτωσιν.

Ἡ συμμετοχὴ τῆς Ἐπαρχίας ὑπὸ μορφὴν συντηρητικὴν εἰς τὴν ἐκλογὴν τοῦ Ἐπισκόπου οὖσα σύμφωνος πρὸς τοὺς κανόνας καὶ πρὸς τὴν ἀπόφασιν τῆς ἐν Ἄργει Ἐθνοσυνελεύσεως, καθὼς καὶ πρὸς τὸ ἐπεκτεινόμενον φιλελεύθερον πνεῦμα, ἐγγυᾶται μείζονα προσοχὴν περὶ τὴν ἐκλογὴν τῶν Ἐπισκόπων, ἐν πάσῃ περιπτώσει ἀποτελεῖ συμμετοχὴν τῆς Ἐπαρχίας καὶ εἰς τὴν ἐπιτυχίαν καὶ εἰς τὴν ἀποτυχίαν.

Ἡ ἐκλογὴ τοῦ Μητροπολίτου διὰ μιᾶς μόνης ἐκλογικῆς Συνελεύσεως, ὡς γίνεται καὶ ἐν ἄλλαις Ὀρθοδόξοις Ἐκκλησίαις, διὰ τὸν πρῶτον Ἐπίσκοπον ἀνταποκρίνεται πληρέστερον πρὸς τὴν θέσιν αὐτοῦ, δὲν πρέπει δὲ νὰ λησμονηθῇ ὑπὸ τῶν τυχὸν ὑπερσυντηρητικῶν ὁ πε-

ριορισμὸς τῆς ψήφου εἰς μόνους τοὺς ἔχοντας ἤδη βαθμὸν Ἀρχιερέως, ὁ ὁποῖος ἐδόθη διὰ κανονικῆς συνοδικῆς ψήφου. Ἡ δὲ συμμετοχὴ ὅλων τῶν Ἐπισκοπῶν καὶ τῶν ἀπ' ἀξιώματος προκρίτων εἶναι ἐντελῶς σύμφωνος πρὸς τὴν ἰδιότητα αὐτοῦ ὡς Προέδρου τῆς Ἐκκλησίας.

Ὁ περιορισμὸς τῶν κωλυμάτων τοῦ γάμου εἰς μόνους τοὺς ὑπὸ οἰκουμενικῶν Συνόδων ὁρισθέντας βαθμοὺς δι' ἀφαιρέσεως τῶν μεταγενεστέρων προσθηκῶν ἐνδείκνυται ὡς Ἐκκλησιαστικὴ ὑπὲρ τοῦ θεσμοῦ τοῦ γάμου ὡς μυστηρίου πρόνοια. Κρατοῦντες ἐν ἐνεργείᾳ διατάξεις ἀπορρεούσας ἀπὸ κοινωνικῆς καταστάσεως μὴ ὑπαρχούσης πλέον σήμερον, προάγομεν τὸ πνεῦμα τῆς ἀντιδράσεως κατὰ τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ γάμου, καὶ συγχρόνως ὀλιγοστεύομεν τὰς κατὰ Χριστὸν συζυγίας, ἐν ᾧ χρόνῳ ἡ Ἐκκλησία ἀντιμετωπίζει εἰς μεγάλην κλίμακα τὴν ἀγαμίαν καὶ τὴν ἐλευθερογαμίαν. Φρονοῦμεν μάλιστα ὅτι διὰ τοὺς ὡς ἄνω λόγους καὶ ἐπ' αὐτοῦ τοῦ 4ου βαθμοῦ ἐξ ἀγχιστείας ὅστις περιλαμβάνεται εἰς τοὺς ὑπὸ τοῦ ΝΕ' τῆς Πενθέκτης ἀπαγορευμένους χωρεῖ ἐπιείκεια μετὰ συνεννόησιν μετὰ τῶν λοιπῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν.

Ἡ δι' ὅλου τοῦ Σχεδίου καθοριζομένη θέσις τῆς Ἐκκλησίας ἐν τῇ Πολιτείᾳ εἶνε τοιαύτη ὥστε τὸ μὲν Κράτος δὲν στερεῖται τοῦ δικαιώματος τῆς ἐποπτείας πάντων τῶν ἐν αὐτῷ, ἡ δὲ Ἐκκλησία δὲν στερεῖται τῆς ἑαυτῆς αὐτοδιοικήσεως, οἵα ὑπὸ τῶν ἱερῶν κανόνων διαγράφεται. Εἰς τοὺς εἰθισμένους ὑπὸ τὸ κρατῆσαν τρεῖς ἤδη γενεὰς σύστημα, τὸ εἰσαχθὲν ὑπὸ τῶν Βαυαρῶν εἰς τὸ Κράτος ἡμῶν, δὲν εἶνε ἀπίθανον νὰ φανῇ ὄχι ἁπλῶς καινοτόμον, ἀλλὰ καὶ παραδοξολόγον τὸ τοῦ σχεδίου σύστημα. Ἐν τούτοις εἶναι τὸ ἐλάχιστον ὅριον αὐτοδιοικήσεως Ἐκλησιαστικῆς, τὸ ὁποῖον δικαιοῦται νὰ ἔχῃ ἐν Κράτει ὑπὸ φιλελευθέρων κυβερνωμένῳ ἀρχῶν ὄχι πλέον ἡ ἐξαιρετικὴν ἐν τῇ Ἐθνικῇ ζωῇ κατέχουσα ὀρθόδοξος Ἐκκλησία, ἀλλὰ καὶ πᾶν ἀνεγνωρισμένον θρήσκευμα.

Ἐν Ἀμερικῇ ἀνεστάλη ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ ψηφισθέντος πέρυσι περὶ Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀμερικῆς Νόμου, διὰ νὰ μὴ προξενήσωμεν εἰς τὴν ἀνεξιθρησκοτέραν, ἀλλὰ καὶ θρησκευτικωτέραν χώραν τῆς ὑφηλίου τὴν ἐντύπωσιν, ὅτι παρ' ἡμῖν τὴν Ἐκκλησίαν κυβερνᾷ ὁ βασιλεὺς καὶ ὁ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Ὑπουργός. Καὶ ἄλλως δὲ διὰ τὸ Ἑλλην. Κράτος τῆς σήμερον καὶ τῆς αὔριον εἶναι ὑποχρέωσις τοιαύτας νὰ καθορίσῃ τὰς πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν Ἐκκλησίαν σχέσεις, ὁποίας ἐπιθυμεῖ νὰ καθορίσωσιν αὐτὰς πρὸς τὰ ἐν αὐτοῖς τμήματα αὐτῆς καὶ τὰ Κράτη τῆς Κ[Πόλεως, τῆς Ἀρμενίας, τῆς Νέας Τουρκίας καὶ εἴτι ἄλλο ἔχον ἐν τοῖς ὁρίοις αὐτοῦ τμῆμα τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας.

Τὸ προτεινόμενον σχέδιον φυσικῶς ἀφορᾷ τὴν Αὐτοκέφαλον Ἐκκλησίαν· διότι μόνον περὶ ταύτης δικαιούμεθα νὰ διασκεφθῶμεν ἐν τῇ παρούσῃ Συνόδῳ. Εἶνε ὅμως πρόδηλον ὅτι δὲν προδεσμεύεται διὰ τού·

του ἡ Ἐκκλησία ἐν τῷ καθορισμῷ τῶν σχέσεων αὐτῆς ἐν τῷ προσεχεῖ μέλλοντι εἴτε μετὰ τῶν ἄλλων ἐν τῷ Κράτει Μητροπόλεων καὶ Ἐπισκοπῶν, εἴτε μετὰ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου. Φρονοῦμεν μάλιστα ὅτι προηγουμένη ἐφαρμογὴ τούτου διευκολύνει τὴν λύσιν τοῦ γενικωτέρου ζητήματος.

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΠΡΟΣ ΤΟΝ «ΕΚΚΛ. ΚΗΡΥΚΑ»

Γ'.

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Ζητοῦσί τινες νὰ ὁρισθῇ διὰ νόμου ὅπως εἰς τὰ Ἐκκλησιαστικὰ Συμβούλια προεδρεύῃ ὁ ἱερεύς, ὅστις νὰ κρατῇ καὶ τὰ βιβλία τῆς διαχειρίσεως τῶν ἐκκλησ. πραγμάτων, καθ' ὅσον οἱ Ἐπίτροποι οὐδέποτε καλοῦσι τὸν ἱερέα εἰς τὰς συνεδριάσεις καὶ οὐδέποτε ζητοῦν τὰς γνώμας του. Εἷς τῶν ἱερέων προτείνει «τοῦ λοιποῦ νὰ μὴν ἐκλέγωνται Ἐπίτροποι παρὰ τῶν ἐνοριτῶν, ἀλλὰ νὰ διορίζῃ αὐτοὺς ὁ Ἐπίσκοπος, δύο λαϊκοὺς Ἐπιτρόπους τῇ συστάσει τοῦ ἱερέως τῆς ἐνορίας, καὶ οὗτος νὰ εἶναι καὶ Πρόεδρος τοῦ Ἐκκλ. Συμβουλίου ἐκ τοῦ Νόμου».

Τινὲς συνιστῶσι τὴν εὔρυνσιν τῶν ἐνοριῶν. «Ἀνάγκη καὶ τὸ ἐνοριακὸν σύστημα νὰ εὐρυνθῇ, ὥστε αἱ ἐνορίαι ν' ἀποτελῶνται ἐξ 150 τοὐλάχιστον οἰκογενειῶν καὶ αἱ πλησίον κείμεναι μικραὶ τοιαῦται νὰ συγχωνευθῶσιν εἰς μίαν, ἵνα δύναται ὁ Κλῆρος νὰ βαδίζῃ ἀξίως τῆς κλήσεως ἧς ἐκλήθη».

Παρακαλοῦν νὰ συνηγορήσωμεν παρὰ τοῖς ἁρμοδίοις νὰ ὑποβληθῇ εἰς τὴν παροῦσαν σύνοδον τῆς Βουλῆς νομοσχέδιον, ὅπως τοῦ λοιποῦ οἱ ἱερεῖς μισθοδοτοῦνται ὑπὸ τοῦ Κράτους. Ὁ ἱερεὺς Βλοχοῦ προτείνει τὴν ἐκ μέρους τοῦ Κράτους πληρωμὴν ἐκ τοῦ Γεν. Ἐκκλ. Ταμείου εἰσπράττοντος ὡς ἑξῆς: «Τὴν εἰσφορὰν ἑξαδράχμου παρὰ τῶν ἐνοριτῶν ὑποχρεωτικῶς, συμφώνως μὲ τὴν εἴσπραξιν τοῦ δημοσίου φόρου. Τὸ τρίτον τῶν ἐσόδων τῆς εἰσπράξεως τοῦ ἐνοριακοῦ ναοῦ. Τὸ ἕτερον τρίτον τῆς καταβολῆς εἰς τὸ ταμεῖον τοῦ ναοῦ προερχόμενον ἐκ γάμων, βαπτίσεων, κηδειῶν καὶ μνημοσύνων, κανονιζομένων παρὰ τοῦ Σ. Ἐπισκόπου τῆς δικαιοδοσίας τοῦ ἐνοριακοῦ ναοῦ, τὰ δὲ λοιπὰ θὰ τὰ λαμβάνῃ ὁ ἱερεὺς τοῦ ἐνορ. ναοῦ ὡς τυχηρά. Ἑκάστην τριμηνίαν νὰ ὑποχρεοῦται τὸ Ἐκκλ. Συμβούλιον νὰ ὑποβάλλῃ κατάστασιν τῶν ἐνοριτῶν εἰς τὸ ἐπαρχιακὸν δημόσιον Ταμεῖον ἐμφαῖνον τὴν ὀφειλομένην εἰσφορὰν τῆς ἐνορίας του, καὶ ὁ Ταμίας νὰ τὰ εἰσπράττῃ καὶ νὰ τὰ παραδίδῃ εἰς τὸ Δημόσ. Ταμεῖον τοῦ Κράτους ἢ εἰς τὸ Γεν. Ἐκκλ. Ταμεῖον. Τὸ δὲ ὑπόλοιπον ποσὸν τῆς μισθοδοσίας τοῦ ἱερέως νὰ ἔρχηται ἀρωγὸν τὸ Κράτος ἢ τὸ Γεν. Ἐκκλ. Ταμεῖον, καὶ οὕτω ὁ ἱερεὺς ἀποφεύγει νὰ ἔχῃ ἀλληλογραφίαν μὲ τὰ Ἐκκλ. Συμβούλια καὶ μὲ τοὺς ἐνορίτας καὶ

νὰ εὑρίσκεται πάντοτε δυσαρεστημένος». Ἄλλος προτείνει «νὰ διπλασιασθῇ τὸ ἑξάδραχμον, νὰ ἐπιβληθῇ μικρὸς φόρος εἰς τοὺς γάμους δρχ. 10. εἰς τὰς κηδείας 5, εἰς τὰ μνημόσυνα 3 καὶ εἰς τὰς βαπτίσεις 4, νὰ εἰσφέρουν οἱ ναοὶ 20-40 δρχ. ἐκ τοῦ πλεονάσματος τῶν ἐσόδων, καὶ νὰ ἐνισχύουν αἱ μοναὶ τὸ δημόσιον ἢ Γεν. Ἐκκλ. Ταμεῖον».

Τὸ ἐτήσιον ἑξάδραχμον εὑρίσκουσιν ἀνεπαρκέστατον διὰ τὰς σημερινὰς περιστάσεις καὶ αὐτόχρημα κωμικόν· τοῦτο μάλιστα πολλαχοῦ οὔτε κἂν εἰσπράττεται ὑπὸ τῶν Ἐπιτρόπων. Πολλὰ ἀγροτικὰ Συμβούλια καὶ ἐνορῖται ἐξέλαβον τὴν ἑξάδραχμον εἰσφορὰν ὡς τὴν μόνην μισθοδοσίαν τοῦ ἱερέως.

Πάντες ἀνεξαιρέτως ζητοῦσι τὴν κατάργησιν τοῦ νῦν ἰσχύοντος νόμου περὶ ἐνοριῶν ὡς ἀτελεστάτου καὶ εὐνοοῦντος μόνον τοὺς ἱερεῖς τῶν μεγαλοπόλεων. εὑρίσκοντες δὲ καὶ «κακοὺς ἐκτελεστάς». Ὁ νόμος οὗτος θεωρεῖται «οἰκτρῶς ἀποτυχών, διότι πολὺ καλλίτερον ἠμείβοντο οἱ ἱερεῖς λαμβάνοντες τὸ εἰς εἶδος συμφώνως μὲ τὰ ἔθιμα, παρὰ τὸ ἑξάδραχμον». χαρακτηρίζεται δ' ὡς ἐκ τούτου ὁ νόμος 1328 ὡς «δῶρον ἄδωρον» «διότι ἐκτὸς τοῦ ὅτι ὁ μισθὸς εἶνε ἀνεπαρκής, ἀλλὰ καὶ τὰ ἐκκλ. Συμβούλια ἀρνοῦνται τὴν παροχὴν τοῦ $1/_8$ ἐκ τῶν εἰσοδημάτων τῶν ἐκκλησιῶν, προφασιζόμενα ὅτι εἶνε πτωχὰ καὶ οἱ ὑπάλληλοι παραμελοῦν τὴν εἴσπραξιν τῶν ἐνοριακῶν δικαιωμάτων». Τὸν νόμον τοῦτον ἄλλος ἱερεὺς χαρακτηρίζει ὡς «πλημμυρίζοντα ἐξ ἀτελειῶν», ἐν αἷς καὶ ὅτι «ἀνέθηκεν εἰς τὰ ἐκκλησ. Συμβούλια, ἅτινα, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, καὶ ἰδίως εἰς τὰ χωρία, πλὴν ἐλαχίστων ἐξαιρέσεων, ἀπαρτίζονται ἐξ ἀνθρώπων τελείως ἀμορφώτων καὶ ἀγραμμάτων, ν' ἀποφαίνωνται περὶ τῆς χορηγητέας εἰς τὸν ἐφημέριον ἀντιμισθίας». Ὁ αὐτὸς ἱερεὺς προτείνει, σὺν ἄλλοις, «νὰ εἰσπράττωνται καὶ τὰ τυχηρὰ κατὰ τὸν περὶ εἰσπράξεως δημοσίων ἐσόδων νόμον, ἐπὶ τῇ βάσει μηνιαίου ἢ ἐτησίου πίνακος τῶν ἱερέων καὶ νὰ κατατίθενται ὡσαύτως εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον, ἐκεῖθεν δὲ ν' ἀποδίδηται τὸ ὅλον ἢ τὸ ἥμισυ εἰς τὸν ἱερέα». Προτείνει δὲ ὁ αὐτὸς νὰ χορηγῆται ὁ αὐτὸς μισθὸς (τοὐλάχιστον 300 δρχ. τὸν μῆνα) εἴς τε τοὺς ἱερεῖς τῶν πόλεων καὶ τοὺς τῶν χωρίων «διότι ἔχει παρατηρηθῇ ὅτι περισσότερον πένονται οἱ ἱερεῖς τῶν χωρίων ὡς στερούμενοι τυχηρῶν, πρὸ δὲ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ἰσχύοντος ἤδη περὶ ἐνοριῶν νόμου, δι' οὗ ἐδόθη μισθός, οἱ ἱερεῖς τῶν πόλεων ἔζων μόνον διὰ τῶν τυχηρῶν καὶ οὐχὶ μόνον οὐδεὶς τούτων ἐδυστύχησεν, ἀλλὰ τοὐναντίον οἱ πλεῖστοι ἀνέδειξαν καὶ υἱοὺς ἐπιστήμονας, πρᾶγμα ὅπερ οὐδεὶς τῶν χωρικῶν ἱερέων ηὐτύχησε νὰ πράξῃ. Διάκρισις καὶ διαφορὰ μόνον μισθοῦ πρέπει, νομίζω, νὰ γείνῃ ὡς πρὸς τὰ προσόντα, διότι ὁ ἔχων μείζονα προσόντα δικαίως πρέπει νὰ λάβῃ καὶ μείζονα μισθόν, ὡς μέλλων ὠφελῆσαι περισσότερον τὸ ποίμνιόν του».

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΣ ΤΥΠΟΣ

— Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Διδυμοτείχου κ. Φιλάρετος Βαφείδης δημοσιεύει ἐν «Γρηγορίῳ Παλαμᾷ» (Σεπτεμβρίου, Ὀκτωβρίου) μελέτην «Περὶ γάμου καὶ ἀγαμίας τῶν κληρικῶν». Ὁ σ. ἐξαίρων ἐν πρώτοις τὴν κοινωνικὴν σημασίαν τοῦ γάμου, διατυποῖ τὴν καθαρὰν ἔννοιαν αὐτοῦ, συνάγων ἐν ταὐτῷ τὴν ἀναγκαιότητα αὐτοῦ διὰ τὴν ὕπαρξιν, τὴν κοινωνικὴν σημασίαν καὶ τὴν ἠθικοποίησιν τοῦ ἀνθρώπου, καίτοι ἀποδέχεται ὅτι δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ οὗτος ἀπόλυτον καθῆκον καὶ καθ' ἕκαστον πρόσωπον, καίτοι ἡ ἀγαμία κρίνεται ἀξία μείζονος τιμῆς. «Ἡ εἰς τὸν γάμον ὑποχρέωσις εἶναι μέν, λέγει, καθολικὴ καὶ ἀπόλυτος διὰ τὴν ἀνθρωπότητα, μερικὴ ὅμως καὶ σχετικὴ διὰ τὸ καθ' ἕκαστον πρόσωπον». Ἐντοπίζων ἀκολούθως τὸν λόγον εἰς τὸν ἱερὸν κλῆρον φρονεῖ, ὅτι ἡ ἐπὶ πάντας καθόλου τοὺς πιστοὺς ἀναφερομένη διδασκαλία αὕτη, φυσικῷ τῷ λόγῳ ἀπέβλεπε καὶ εἰς αὐτὸν τὸν κλῆρον, ἐπετρέπετο μὲν δηλονότι ὁ γάμος εἰς τοὺς κληρικούς, οὐχ ἧττον ὅμως περισσότερον ἐτιμᾶτο ἡ ἀγαμία. Ὁ Σεβ λέγει ὅτι «ἡ Ἐκκλησία ἐπιτρέπουσα τοῖς εἰς τὴν ἱερωσύνην προσερχομένοις τὸν γάμον ἀνύψου ἅμα εἰς αὐτὴν καὶ τοὺς τὸν ἄγαμον βίον καὶ τὴν παρθενίαν ἀσκοῦντας, ἐλευθέραν ἀφεῖσα αὐτοῖς τὴν μεταξὺ τῶν δύο ἐκλογὴν καὶ ἀπαγορεύουσα μόνον τὴν μετὰ τὴν χειροτονίαν ἐπανάληψιν τοῦ γάμου κατὰ τὴν Ἀποστολ. παράδοσιν». Ὁ σ. παρέχει ἀκολούθως ἐξήγησιν τῆς ἐπικρατήσεως τῆς ἰδέας ὅτι «ὁ γάμος εἶναι ἀσυμβίβαστος πρὸς τὴν ἱερωσύνην», θεωρίας προελθούσης, ὡς λέγει, τὸ μὲν ἕνεκα τῆς ἁγιότητος τῆς ἀγαμίας, τὸ δὲ ἕνεκα τοῦ στενοῦ συνδέσμου τοῦ κλήρου καὶ δὴ τῶν Ἐπισκόπων καὶ τοῦ μοναχικοῦ βίου.— Ὁ Σεβ. σ. παρακολουθεῖ ἔπειτα τὴν ἱστορίαν τοῦ αὐτοῦ ζητήματος ἐν τῇ Δυτικῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ τῷ Προτεσταντισμῷ, καθ' ἣν ἐν μὲν τῇ πρώτῃ ἐπεβλήθη ἡ ἀγαμία οὐ μόνον εἰς τοὺς τρεῖς βαθμοὺς τῆς ἱερωσύνης, ἀλλὰ καὶ τοὺς ὑποδιακόνους, ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ ὁ γάμος ἐπετράπη εἰς τοὺς κληρικοὺς ἀδιακρίτως, ὡς καὶ τοὺς λαϊκούς. Ὁ Σεβ συγγρ. παρέχει ἐν τέλει τὴν ἱστορίαν τῆς ἀνακινήσεως τοῦ ζητήματος τοῦ γάμου τῶν κληρικῶν, μνημονεύων δὲ σχετικὰ ἔργα τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Ἀγκύρας κ. Γερβασίου καὶ Σμύρνης κ. Χρυσοστόμου προβαίνει εἰς τὰς κατὰ τὴν κρίσιν αὐτοῦ παρατηρήσεις καὶ κρίσεις ἐπὶ τοῦ περιεχομένου καὶ τῶν συμπερασμάτων τῶν ἔργων τῶν ἐν λόγῳ Σεβ. Μητροπολιτῶν.

ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΚΑΙ ΣΚΕΨΕΙΣ

Η ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ἀξία τοῦ προορισμοῦ αὐτῆς ἀναδείκνυται πραγματικῶς ἡ ἐν Κύπρῳ δημοσιογραφία. Ὁ παρακολουθῶν τὸν Κυπριακὸν Τύπον εὑρίσκει καὶ θαυμάζει τὴν διήκουσαν διὰ τῶν ἄρθρων αὐτῶν ὑγιᾶ δημοσιογραφικὴν κατεύθυνσιν. Ὁ Κύπριος δημοσιογράφος ἀναδείκνυται πραγματικὸς ἐθνικὸς δημοσιογράφος, ἀνταποκρινόμενος πρὸς τὴν ἐθνικὴν ψυχήν. Σοβαρότης, ἐμβρίθεια, ὑγιὲς θρησκευτικὸν καὶ ἐθνικὸν πνεῦμα, ἀφοσίω-

σις εἰς τὰς παραδόσεις τῶν προγόνων, ἀρθρογραφία ὁμοιάζουσα μᾶλλον πρὸς ἐπιστήμην καὶ κήρυγμα μὲ γλῶσσαν στιβαράν, νευρώδη καὶ εὐπρεπῆ,—ἰδοὺ τὰ γνωρίσματα τῆς κυπριακῆς δημοσιογραφίας, ἀποτελούσης οὕτω σπουδαιότατον ἐκπολιτιστικὸν παράγοντα ἐν τῷ δημοσιογραφικῷ ἑλληνικῷ κόσμῳ. «Ὁ Ἕλλην—γράφει ἡ «Πατρὶς» Λευκωσίας, καὶ αὐτὴν παρέχομεν ὡς πρόχειρον δεῖγμα—εἶναι πλασμένος εἰς τὸ νὰ πιστεύῃ καὶ ἐλπίζῃ εἰς τὴν θείαν προστασίαν, τὴν χειρίστην δὲ λοιπὸν ὑπηρεσίαν προσφέρουσιν εἰς αὐτὸν ὅσοι προσπαθοῦσι νὰ ἐγχύσωσιν εἰς τὴν ψυχήν του τὸ δηλητήριον τῆς ἀπιστίας καὶ τῆς ἀπαισιοδοξίας. Ἂν παρόμοια ἰδιωτικὰ καὶ δημόσια κηρύγματα ἰσχύσωσι νὰ μεταβάλωσι τὰς ἰδιότητας τῶν Ἑλλήνων ἢ κατὰ τὸν Καποδίστριαν «ἂν ἡ παροῦσα γενεὰ δὲν ἐνδυναμωθῇ ἀπὸ ἀνθρώπους μεμορφωμένους ἐν καλῇ διδασκαλίᾳ καὶ μάλιστα ἐν τῇ τάξει τῆς ἁγίας ἡμῶν πίστεως καὶ τῶν ἠθῶν, ἀμφίβολον ἂν θὰ δυνηθῇ νὰ ἐξισωθῇ πρὸς τὰ ὑπὸ τῆς Προνοίας κεκληρωμένα εἰς αὐτὴν ἀγαθά». Αὐτὸς εἶνε ὁ Τύπος ὁ ποδηγέτης, ὁ Τύπος ὁ διδάσκαλος, ὁ παράγων ὁ ἠθικός, ὁ κοινωνικός, ἡ βάσις καὶ τὸ στήριγμα τοῦ Γένους!

ΚΑΛΟΝ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ

Ἔμπνευσιν κατὰ πάντα ἀξιοσύστατον μαρτυρεῖ ἡ ἐκ μέρους τοῦ Πανοσιολ. Ἀρχιδιακόνου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Νικομηδείας τοῦ κλίματος τοῦ Οἰκουμ. Θρόνου, κ. Καλλινίκου Χαραλαμπάκη, ὑποβαλόντος ὑπόμνημα πρὸς τὸ Κεντρ. Διοικ. Συμβούλιον τοῦ ἐν Κων/πόλει Ἐκκλησιαστικοῦ Συνδέσμου, ἐν ᾧ περιγράφει τὴν θρησκευτικὴν καὶ ἠθικὴν κατάστασιν τῶν ἐκεῖ Χριστιανῶν, τὴν δημιουργηθεῖσαν ἰδίᾳ κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ πολέμου καὶ ὑποδεικνύει διάφορα μέτρα βελτιώσεως. Ἐπικροτοῦμεν καὶ συμμεριζόμεθα τὴν εὐχὴν τῆς «Ἀναγεννήσεως» ὅπως εὕρῃ τὸ καλὸν τοῦτο παράδειγμα καὶ ἄλλους μιμητὰς τόσον ἐκεῖ, ὅσον καὶ ἐδῶ, ὅπως ἀφ᾽ ἑνὸς μὲν σχηματισθῇ μᾶλλον συγκεκριμένη ἰδέα τῆς καθόλου θρησκευτικῆς, ἠθικῆς καὶ κοινωνικῆς ἡμῶν ζωῆς, ἀφ᾽ ἑτέρου δὲ διὰ τῆς κοινῆς συσκέψεως καὶ συνεργασίας ἐξευρεθῶσι τὰ καλύτερα καὶ ἀποτελεσματικώτερα διὰ τὸ κοινὸν καλὸν μέσα.

ΔΕΝ ΕΚΠΛΗΤΤΟΜΕΘΑ

Ἡ ἀπὸ τοῦ Βατικανοῦ ἐμπνεομένη καθολικὴ μερὶς τοῦ Γαλλικοῦ Κοινοβουλίου ὕψωσε φωνὴν ὑπὲρ τῆς παραμονῆς τῶν Τούρκων ἐν

Κων/πόλει. Μετὰ τὴν ἐκστρατείαν τοῦ Σεβ. Καρδιναλίου κ. Γκάσπαρη κατὰ τῶν δικαιωμάτων τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας ἐπὶ τῆς Ἁγίας Σοφίας δὲν ἐκπληττόμεθα πλέον ἐκ τῶν νέων ἐκδηλώσεων τῶν καθολικοφρόνων Βουλευτῶν τῆς Γαλλίας. Ὑπὸ τὸ πρόσχημα τῆς ὑπερασπίσεως γαλλικῶν συμφερόντων γίνεται νέα κατὰ τῶν ἑλληνικῶν δικαίων ἐκστρατεία ὑπὸ τῶν ἐμπνεομένων ἀπὸ τοῦ Βατικανοῦ κύκλων. Καὶ βέβαια πῶς εἶνε δυνατὸν νὰ φύγουν ἀπὸ τὴν Κων/πολιν οἱ Τοῦρκοι, ἀφοῦ εὑρίσκονται ἐκεῖ πρὸς τιμωρίαν τῶν «σχισματικῶν Ἑλλήνων;»

ΟΥΔΕΙΣ ΦΘΟΝΟΣ

Ἡ Αὐτοῦ Ἁγιότης ὁ Πάπας Βενέδικτος ΙΕ΄ ἐδέχθη μετ' εὐμενείας τὰς προτάσεις τοῦ κ. Σταμπουλίνσκυ περὶ ὑποταγῆς τῶν Βουλγάρων εἰς τὸ πνευματικόν του σκῆπτρον. Ἡ εἴδησις δὲν θὰ συγκινήσῃ οὐδεμίαν τῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, αἵτινες ἐπὶ ἥμισυν ἤδη αἰῶνα θεωροῦσι μέλος νεκρὸν διὰ τὴν Ὀρθοδοξίαν τὴν Βουλγαρικὴν Ἐκκλησίαν. Βεβαίως θὰ ἔχαιρον βλέπουσαι ἐπανερχομένην εἰς τὴν Ὀρθόδοξον Ὁμοσπονδίαν τὴν ἀποπλανηθεῖσαν ἀδελφὴν αὐτῶν, ἡ ὁποία ἔχει πλῆρες τὸ δικαίωμα νὰ ἦνε ἐν τοῖς ὁρίοις τοῦ Βουλγαρικοῦ Βασιλείου ἀνεξάρτητος αὐτοκέφαλος Ἐθνικὴ Ἐκκλησία ἰσότιμος πρὸς ὅλας τὰς αὐτοκεφάλους Ὀρθοδόξους Ἐκκλησίας. Ἐὰν ὅμως ἀντὶ τοῦ Ὁμοσπόνδου τῆς Ὀρθοδοξίας συστήματος προτιμᾷ τὴν Ἐκκλησιαστικὴν Μοναρχίαν καὶ ἀντὶ τῶν δογμάτων, ἅτινα παρέλαβεν ἐκ Κων/πόλεως, τὴν διδασκαλίαν τῆς Ρώμης, ἂς ἀποφασίσῃ τὸ ταχύτερον, πρὸ παντὸς χάριν τῶν Ἀμερικανῶν Ἱεραποστόλων, οἱ ὁποῖοι ἐν τῇ ἀφελείᾳ των πιστεύσαντες ὅτι εἰς τὸ δόγμα των δίδεται τάχα προσοχὴ ἐν Βουλγαρίᾳ, μετεβλήθησαν εἰς συνηγόρους τῆς βουλγαρικῆς μεγαλομανίας παρασύροντες εἰς τὰς ἀντιλήψεις των πρὸς στιγμήν, ὡς νομίζομεν, καὶ τοὺς συμβούλους τοῦ Προέδρου Οὐΐλσωνος.

«Ο ΟΙΚΟΣ ΤΩΝ ΤΥΦΛΩΝ»

Τὴν παρελθοῦσαν Κυριακὴν ὁ παρὰ τὴν ἁγίαν Ἐλεοῦσαν Καλλιθέας Οἶκος Τυφλῶν εἶχε διοργανώνει Ἔκθεσιν ἐργοχείρων τῶν τυφλῶν του τροφίμων. Οἱ ἐπισκέπται τῆς Ἐκθέσεως ταύτης ἐθαύμασαν ποικιλίαν ἐργοχείρων, ἡ τελειότης τῆς κατασκευῆς τῶν ὁποίων ἴσως ὑπερβαίνει τὴν τῶν χειροτεχνουμένων ὑπὸ τῶν δι' ὁράσεως πεπροικισμένων. Καὶ καθ' ἣν στιγμὴν οἱ ἐπισκέπται ἐξήταζον τὰ ἐργόχειρα, αἱ τυφλαὶ

κόραι ἀνεγίνωσκον τὰ βιβλία των καὶ ἔγραφον καθ' ὑπαγόρευσιν τοῦ Σεβασμιωτάτου διὰ τῶν εἰδικῶν διὰ τοὺς τυφλοὺς μηχανῶν, καὶ ἔψαλλον ἐμμελῶς ᾄσματα συνοδευόμενα ὑπὸ κλειδοκυμβάλου παιζομένου ὑπὸ τυφλῆς. Τὸ ἵδρυμα τοῦτο τὸ τόσον σωστικόν, καὶ τόσον ἄξιον συμπαθείας, δὲν κατέστη ἀκόμη ἀντικείμενον εἰδικῆς μερίμνης ὑπὸ τῆς Πολιτείας καὶ τῆς Κοινωνίας. Ἐν τούτοις δὲν θὰ βραδύνῃ, ἐλπίζομεν, ὁ καιρός, καθ' ὃν ὁ κόσμος θὰ πληροφορηθῇ τὴν ἐν αὐτῷ συντελουμένην σεμνὴν καὶ ἀθόρυβον ἐργασίαν καὶ τὴν μεγίστην αὐτοῦ σκοπιμότητα, καὶ θὰ τὸ περιβάλῃ διὰ τῆς στοργῆς, ἧς εἶνε ἄξιον.

ΥΠΟ ΤΑ ΠΝΕΥΜΑΤΑ

Ἀπὸ τῶν στηλῶν καθημερινῆς ἐφημερίδος τῆς πόλεως ἡμῶν παρελαύνει σειρὰ μαθημάτων πρὸς τροφοδότησιν τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ ὑπὸ τὸν τίτλον «Νέα Θρησκεία». Ὡς δῆθεν σκοπὸς τῶν μαθημάτων τίθεται τὸ δελεαστικὸν ἐρώτημα: «Μποροῦμε νὰ ἐπικοινωνήσωμε μὲ τοὺς νεκρούς». Καὶ ἀπαντῶ: «Ναί». Χάρις θὰ ὠφείλετο εἰς τὸν ὑποβρυχίως διδάσκοντα νὰ φθάσῃ εἰς τὸ συμπέρασμά του χωρὶς νὰ διέρχηται διὰ τῆς χριστιανικῆς Θρησκείας μὲ ἰδιότητα μεταρρυθμιστοῦ καὶ μὲ ἀξιώσεις Νέου Προφήτου. Γνωρίζει ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς καὶ προσέχει ἀναμφιβόλως ἀπὸ τοὺς παρουσιάζοντας ἑαυτοὺς ὡς μετὰ Χριστὸν προφήτας. Ὡς ἐλαφρυντικὸν διὰ τὸν μεταφέροντα ἐκ τῆς ξένης φιλολογίας τὸ ἐν λόγῳ πνευματιστικὸν ἀνάγνωσμα θεωροῦμεν τὸ ὅτι δὲν εἶναι ἴσως εἰς θέσιν νὰ γνωρίζῃ ὅτι τὰ μεταφερόμενα ὡς λόγοι τῶν πνευμάτων εἶναι διδασκαλία γνωστῶν θρησκευτικῶν συστημάτων, τὰ ὁποῖα ἀρνοῦνται τὸ προπατορικὸν ἁμάρτημα, τὴν ἐξιλαστικὴν δύναμιν τοῦ σταυρικοῦ θανάτου τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, τὴν θεότητα αὐτοῦ, τὰ θαύματα αὐτοῦ, τὴν ἀλήθειαν τῶν λόγων αὐτοῦ περὶ αἰωνίας κολάσεως καὶ ἄλλα θεμελιώδη δόγματα τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας. Εἶναι ἀρά γε ἀνάγκη νὰ τοῦ ὑπομνήσωμεν τῆς ὅτι πᾶσα προσβολὴ κατὰ τῆς ἐπικρατούσης θρησκείας ἀπαγορεύεται ὑπὸ συνταγματικῆς διατάξεως καὶ κολάζεται κατὰ τοὺς νόμους τῆς Πολιτείας; Ἂς λύσῃ τὰ ἄλλα προβλήματα τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς διὰ τῆς κοινολογίας του μὲ τὰ πνεύματα καὶ ἂς ἀφήσῃ τὰ θρησκευτικὰ δόγματα εἰς τὴν θέσιν των.

ΚΑΤ' ΕΚΛΟΓΗΝ

Ἀπὸ τοῦ πρώτου τεύχους τοῦ νέου ἔτους ὁ «Ἐκκλ. Κῆρυξ» θὰ περιέχῃ ἀντὶ τῶν μέχρι τοῦδε ὁμιλιῶν τῶν Ἀποστόλων καὶ Εὐαγγελίων σειρὰν συστηματικῶν κατηχητικῶν κηρυγμάτων ἐπιμελῶς συντεταγμένων.

Τὰ κηρύγματα ταῦτα θὰ ἀναγινώσκωνται ἐπ' Ἐκκλησίας κατὰ τὴν ὥραν τοῦ Κοινωνικοῦ ἀντὶ τῆς μέχρι τοῦδε ὁμιλίας τῶν Εὐαγγελίων. Συνιστῶμεν αὐτὰ ἰδιαιτέρως εἰς τὴν ἐξαιρετικὴν προσοχὴν τῶν ἀναγνωστῶν τοῦ «Ε. Κ.»

= Ἐν τῷ «Γρηγορίῳ Παλαμᾷ» τοῦ Νοεμβρίου δημοσιεύεται ἀπάντησις τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Βερροίας κ. Καλλινίκου ἐπὶ τῆς δευτερολογίας τοῦ Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης κ. Γενναδίου περὶ τοῦ Γάμου τῶν κληρικῶν.

Περίληψιν αὐτῆς θέλομεν δημοσιεύσῃ ἐν προσεχεῖ φύλλῳ

= Ὁ Πανοσ. ἱερομόναχος τῆς ἐν Κύπρῳ Ἱερᾶς Μονῆς Κύκκου ἀνέλαβεν ἅπασαν τὴν δαπάνην διὰ τὴν ἀνέγερσιν σχολείου ἐν Κοινότητι Γαλάτας Κύπρου.

Ἡ Κοινότης ἀνεκήρυξε τὸν ἐν λόγῳ ἱερομόναχον μέγαν εὐεργέτην τῶν σχολείων της, ἀπεφάσισε δὲ νὰ ὀνομάσῃ τὸ Σχολεῖον «Φιλοθέειον».

= Πρόκειται νὰ κατατεθῇ εἰς τὴν Βουλὴν Νομοσχέδιον, δι' οὗ θὰ συμπληροῦται ὁ Νόμος περὶ ληξιαρχικῶν πράξεων, καθ' ὅσον μέχρι τοῦδε λόγῳ τῆς ἀτελείας τοῦ σχετικοῦ Νόμου σχεδὸν δὲν ἐγίνοντο ἐν Ἑλλάδι τοιαῦται πράξεις·

Ὡς βάσις τοῦ Νομοσχεδίου ὁρίζεται ὅτι οὐδεμία θρησκευτικὴ πρᾶξις σχετιζομένη μὲ γεννήσεις, θανάτους καὶ γάμους ἐπιτρέπεται νὰ ἐκτελεσθῇ ἐὰν δὲν προσαχθῇ εἰς τὸν ἱερέα ληξιαρχικὴ πρᾶξις.

= Ὁ Πρωθυπουργὸς τῆς Γαλλίας κ. Κλεμανσὼ ὁμιλῶν ἔν τινι τῶν τελευταίων συνεδριῶν τῆς Γαλλικῆς Βουλῆς εἶπεν ἐν ἄλλοις καὶ τὰ ἀκόλουθα:

«Δύναμαι νὰ βεβαιώσω τὴν Βουλήν, ἡ ὁποία τὸ γνωρίζει ἄλλως τε, ὅτι εἰς τὴν Ἱστορίαν τοῦ κόσμου δὲν εὑρίσκει κανεὶς εἰς καμμίαν χώραν καὶ καμμίαν ἐποχὴν Κυβέρνησιν πλέον βάρβαρον καὶ πλέον ἀπάνθρωπον ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν τῶν Σοβιέτ».

= Ἀναγινώσκομεν ἐν τῇ «Φωνῇ τοῦ Λαοῦ» Φλωρίνης ὅτι οἱ ἐν Θεσσαλονίκῃ καὶ Σόροβιτς διαμένοντες Κλεισουριεῖς ἵδρυσαν «Σύλλογον τῶν ἁπανταχοῦ Κλεισουριέων».

Σκοπὸς αὐτοῦ: ἡ ἀντίδρασις τοῦ ἐκ τοῦ πολέμου πυρποληθέντος ναοῦ τοῦ Ἁγίου Νικολάου, καὶ ἡ ἀναδάσωσις τῶν ἀπογυμνωθέντων μερῶν τῆς Κλεισούρας·

Προσέφερε δὲ καὶ διὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τοῦ οἰκοδομουμένου Νηπιαγωγείου Κλεισούρας δρχμ. 3000.

Θεοφιλὴς ὄντως καὶ πατριωτικὴ ἡ δρᾶσις αὐτὴ τῶν Κλεισουριέων.

= Εἰς τὴν Ἀμερικὴν μετέβη ὁ Πρωθιεράρχης τῆς Βελγικῆς Ἐκκλησίας Καρδινάλιος Μερσιέ.

Εἰς τιμητικὸν γεῦμα δοθὲν ὑπὸ τῆς Λέσχης τῶν Κληρικῶν καὶ τῶν προτεσταντικῶν Ἐκκλησιῶν τῆς Νέας Ὑόρκης συνεκεντρώθησαν ὅλοι οἱ ἀρχηγοὶ τῶν διαφόρων δογμάτων καὶ ὑπὲρ τοὺς 800 ἄλλους κληρικούς.

Ἦτο παρὼν καὶ ὁ αἰδεσιμώτ. Δ. Καλλίμαχος, ἐφημέριος ἐν Brooklyn, ὅστις ἐν ὁμιλίᾳ του κατὰ τὸ γεῦμα παρελλήλισε τὰ μαρτύρια τοῦ Βελγίου πρὸς τὰ παθήματα τοῦ Ἑλλην. Ἔθνους. Συνεσχέτισε τὰ ἰδεώδη τοῦ Καρδιναλίου πρὸς τοὺς ἡρωϊσμοὺς τῶν μαρτύρων τῆς Ἑλλην. Ἐκκλησίας, ἰδίᾳ κατὰ τὴν μεγάλην Ἐπανάστασιν.

— Πρό τινων ἡμερῶν ἐδημοσιεύθη τηλεγράφημα ἐκ Ρώμης περὶ μελέτης ἐκτυπουμένης ἐν τῷ περιοδικῷ τῆς Μονῆς τῆς Κρυπτοφέρρης Roma e l'Oriente» περὶ τῶν νέων διαθέσεων τοῦ Βατικανοῦ ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τῆς Ἁγίας Σοφίας.

Ἐκ Ρώμης γράφουσιν ἡμῖν, ὅτι ἡ μελέτη αὐτὴ ἐκυκλοφόρησε καὶ ἐν ἰδιαιτέρῳ φυλλαδίῳ. τονίζεται δ' ἐν αὐτῇ ὅτι τὸ Βατικανὸν ἀδιαφορεῖ πλέον διὰ τὴν Ἁγίαν Σοφίαν, ἂν δ' ἐνδιεφέρθη τὸ ἔπραξε διὰ νὰ τὴν σώσῃ ἀπὸ τὴν Ρωσσίαν, καὶ ὄχι διὰ νὰ τὴν ἀφαιρέσῃ ἀπὸ τὸν Ἑλληνισμόν.

«Προφανῶς--γράφει ὁ ἀνταποκριτής μας--κατόπιν τῆς ἐξεγέρσεώς σας καὶ τῶν ὅσων ἐγράψατε ὑμεῖς ἐκεῖ κατόπιν τῆς ἐξεγέρσεως τῆς Κρυπτοφέρρης καὶ τοῦ ἐνταῦθα Λατίνου τὸ δόγμα, ἀλλ' Ἕλληνος τὴν πατρίδα καὶ τὴν ψυχὴν Σεβ. Ριβέλλη, ἴσως καὶ τῇ ὑποδείξει τοῦ Ἑλληνοουνίτου Ἐπισκόπου Ἡσαΐα Παπαδοπούλου, ὁ Καρδινάλιος Γάσπαρι, ἐννοήσας τὸ φρικαλέον σφάλμα του, προσπαθεῖ νὰ δικαιολογηθῇ.

«Ὁπωσδήποτε, τὸ οὐσιῶδες εἶνε ὅτι τὸ Βατικανόν, δημοσιεῦον τὴν ἐν λόγῳ μελέτην καὶ ἑλληνιστί, α) δικαιολογεῖ τὴν δυσαρέσκειαν ἡμῶν τῶν Ὀρθοδόξων κατὰ τῶν Λατίνων, καὶ β) δηλοῖ ὅτι δὲν ἀναμιγνύεται ποσῶς εἰς τὸ ζήτημα τῆς Ἁγίας Σοφίας».

Μέχρι σήμερον δὲν ἐλάβομεν τὸ ἐν λόγῳ τεῦχος τοῦ περιοδικοῦ τῆς Κρυπτοφέρρης.

— Προχθὲς Δευτέραν 23 τρέχοντος ὁ κ. Δημήτριος Σ. Μπαλάνος ὡμίλησεν ἐν τῷ Φιλολογικῷ Συλλόγῳ «Παρνασσῷ» περὶ τῆς ἑορτῆς τῶν Χριστουγέννων, τοῦ νέου ἔτους καὶ τῶν Φώτων ὑπὸ ἱστορικήν, λαογραφικὴν καὶ καλλιτεχνικὴν ἔποψιν.

Συνοδεύσας τὸ ἐπίκαιρον θέμα του διὰ φωτεινῶν προβολῶν, παριστανουσῶν τὴν Γέννησιν τοῦ Σωτῆρος κατὰ τὰς ἐμπνεύσεις τῶν διαφόρων κατὰ καιροὺς ζωγράφων, παρέσχεν εἰς τὸ πυκνὸν ἀκροατήριον λαμπρὰν ὄντως ἐντρύφησιν.

Πάνυ προσφυῶς ἔθιξε καὶ ἔθιμά τινα καὶ δεισιδαιμονίας σχετικὰς πρὸς τὰς εἰρημένας ἑορτάς, ἐπικρατοῦντα δὲ καὶ σήμερον ἐν ὅλῳ τῷ Χριστιανικῷ κόσμῳ Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως.

Τὴν Γέννησιν τοῦ Κυρίου ἐξῆρεν ὡς τὴν κλεῖδα, δι' ἧς ἐκλείσθη ὁ κόσμος τῶν παλαιῶν ἰδεῶν καὶ ἀντιλήψεων καὶ ἠνοίχθη ὁ νέος καὶ ὡς τὸ κυριώτατον γεγονὸς τῆς παγκοσμίου ἱστορίας.

— Τὰ Χριστούγεννα ἐφέτος ἑωρτάσθησαν ἐν Παρισίοις φαιδρότερον καὶ δαπανηρότερον ἀπὸ κάθε ἄλλην ἐποχήν.

Συρροὴ μεγίστη παρετηρήθη εἰς τὰς Ἐκκλησίας κατὰ τὴν μεσονύκτιον λειτουργίαν, τόσον ὥστε πολλοὶ πιστοὶ δὲν ἠδυνήθησαν νὰ εἰσέλθουν.

Εἰς τὸν ναὸν τῆς Μαγδαληνῆς Μαρίας αἱ θύραι ἔκλεισαν ἀπὸ τῆς 11, ἀφοῦ 6000 πιστοὶ τὸν εἶχον κατακλύσει.

Εἰς τὴν Ἁγίαν Τριάδα καὶ εἰς τὸν Ἅγιον Αὐγουστῖνον ἠδυνήθησαν νὰ εἰσέλθουν μόνον ὅσοι ἦσαν ἐφωδιασμένοι μὲ εἰδικὰ εἰσιτήρια.

—Ἐν τινι τῶν τελευταίων συνεδριῶν τῆς Βουλῆς τῶν Λόρδων ὁμιλῶν ὁ Ἀρ-

χιεπίσκοπος Καντερβουρίας ἐζήτησε τὴν ἀπελευθέρωσιν τῶν χριστιανικῶν πληθυσμῶν ἀπὸ τοῦ Τουρκικοῦ ζυγοῦ.

Ἐβεβαίωσε κατ' ἐπισήμους ἀριθμοὺς καὶ ἐπίσημα ἔγγραφα ὅτι κατὰ τὴν αρχὴν τοῦ πολέμου ἡ Κυβέρνησις τοῦ Σουλτάνου συνέλαβε σχέδιον ὁλόκληρον πρὸς ἐξόντωσιν ὅλων τῶν εἰς τὸ Κράτος της ὑπαρχόντων Χριστιανῶν.

Τὰ τουρκικὰ ὄργια, εἶναι, λέγει, μία προσβολὴ κατὰ τοῦ πολιτισμοῦ. Καὶ ἑπομένως εἶναι ἀδύνατον νὰ φαντασθῇ τις «ὅτι θὰ ἐπιτρέψωμεν νὰ λησμονηθῶσι τὰ πράγματα αὐτὰ ἢ θὰ ἐπιτρέψωμεν τὴν διατήρησιν συνθηκῶν εἰς τὸ μέρος αὐτὸ τοῦ κόσμου, ὑπὸ τὰς ὁποίας θὰ καταστῇ δυνατὴ ἡ ἐπανάληψίς των ἐν τῷ μέλλοντι».

«Ἡ ἱστορία, ἐξακολουθεῖ ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος, τῶν θηριωδιῶν τῶν Τούρκων ἀπεσβέσθη ἴσως ἐν μέρει ἀπὸ τὴν μνήμην πολλῶν ἀνθρώπων, λογῳ τῶν μεσολαβησάντων γεγονότων. Οἱαδήποτε ὅμως σημαία καὶ ἂν ἐκυμάτισεν ἐν τῷ μεταξὺ ἢ ἂν πρόκηται νὰ κυματίσῃ ἐπὶ τῶν περιοχῶν αὐτῶν, ἡ διοίκησις δὲν πρέπει ποτὲ νὰ ἐπανέλθῃ εἰς Τουρκικὰς χεῖρας».

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἱερὰ Σύνοδος

Συνεδρία τῆς 18 Δεκεμβρίου — Συνεπείᾳ ἐπείγοντος τηλεγραφήματος τοῦ Σεβ. Τοποτηρητοῦ τοῦ Οἰκουμεν. Θρόνου περὶ διευθετήσεως τοῦ κοινοτικοῦ ζητήματος Βενετίας καὶ ἀποστολῆς προσωρινοῦ ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς ἐφημερίου, ἐνεκρίθη νὰ ἀποσταλῇ εἰς Βενετιαν Ἐξαρχικῶς πρὸς ἐπιτοπιον μελέτην ὁ ἐκ τῶν Συνοδικῶν Σεβ. Ἐπισκοπος Σύρου κ. Ἀθανάσιος, ὡς προσωρινὸς δὲ ἐφημέριος ὁ Ἀρχιμανδρίτης Θεόφιλος Σπυρόπουλος.

— Συνεπείᾳ τηλεγραφήματος τοῦ ἐν Λονδίνῳ πρεσβευτοῦ κ. Κακλαμάνου. ἀγγέλλοντος ὅτι ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Καντερβουρίας ἐπληροφορησεν αὐτὸν ὅτι συνεκρότησεν ἐπίσημον Ἐπιτροπείαν ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Σεβ Ἐπισκόπου πρώην Οξφόρδης κ. Gore σκοπὸν ἔχουσαν τὴν ἀνάπτυξιν φιλικῶν σχέσεων μετὰ τῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καὶ τὴν μελέτην παντὸς συναφοῦς πρὸς τὴν ἀμοιβαίαν προσέγγισιν τῆς Ὀρθοδόξου καὶ τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας, κατηρτίσθη ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου παρομοία ἐπὶ τῷ αὐτῷ σκοπῷ Ἐπιτροπὴ ἐκ τῶν Καθηγητῶν τοῦ Πανεπιστημίου Ἀρχιμ. Χρυσοστόμου Παπαδοπούλου, Γ. Δέρβου, Γρηγορίου Παπαμιχαὴλ καὶ Α. Ἀλιβιζάτου, μετὰ τοῦ αὐτοῦ προορισμοῦ.

— Ληφθείσης ὑπ' ὄψιν ἀνακοινώσεως ὅτι τὸ Οἰκ Πατριαρχεῖον διώρισεν ἀντιπροσωπείαν αὐτοῦ ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Σελευκείας κ. Γερμανοῦ διὰ τὸ πρωτοβουλίᾳ τῆς ἐν Ἀμερικῇ Ἐπισκοπιανῆς Ἐκκλησίας μέλλον νὰ συγκροτηθῇ ἐν Χάγῃ πιθανῶς Παγχριστιανικον Συνέδριον Πίστεως καὶ τάξεως, διωρίσθη ὁμοία ἀντιπροσωπεία τῆς ἐν Ἑλλάδι Ἐκκλησίας ἀποτελουμένη ἐκ τῶν Καθηγητῶν τοῦ Πανεπιστημίου Ἀρχιμ. Χρυσοστόμου Παπαδοπούλου, καὶ Α. Ἀλιβιζάτου καὶ τοῦ Πρωτοπρεσβυτέρου Κ. Καλλινίκου Ἐφημερίου ἐν Μάντσεστερ.

— Τῆς Βουλῆς ζητησάσης τὸν δικογραφικὸν φάκελλον τοῦ Σεβ. Ἐπισκόπου Μονεμβασίας καὶ Λακεδαίμονος κ. Γερμανοῦ συνεπείᾳ ἀξιώσεως τοῦ Βουλευτοῦ κ. Φικιώρη, ἐνεκρίθη ν' ἀποσταλῇ ἐπὶ ἐπιστροφῇ κατόπιν γνωμοδοτήσεως τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Υπουργείου.

— Ἀνεγνώσθη ἔγγραφον τοῦ Τοποτηρητοῦ Λευκάδος διαβιβάζοντος παραίτησιν τοῦ ἱερέως Ἐπαμεινώνδα Σταματέλλου ἀπὸ τῶν ἐφημεριακῶν του καθηκόντων λόγῳ γήρατος καὶ κατόπιν 50ετοῦς ἱερατικῆς διακονίας. Ἐνεκρίθη νὰ ἐκφρασθῇ τῷ παραιτουμένῳ ἡ εὐαρέσκεια τῆς Ἐκκλησίας διὰ

τὴν εὐδόκιμον ἱερατικὴν διακονίαν.

— Ἐνεκρίθη ὁ προσωρινὸς διορισμὸς τῶν νέων συμβούλων τῆς Ἱ. Μονῆς Πεντέλης μοναχῶν Γερμανοῦ Ἐμμανουὴλ καὶ Σεραφεὶμ Κωνσταντινίδου.

— Ἐνεκρίθη αἴτησις τῆς δοκίμου τῆς ἐν Καλάμαις γυναικείας Μονῆς Ἑλένης Κουρναράκου περὶ κουρᾶς αὐτῆς.

— Ἐνεκρίθη πρότασις τοῦ Τοποτηρητοῦ Μαντινείας περὶ διορισμοῦ τοῦ μοναχοῦ Στεφάνου Σπηλιοπούλου πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου τῆς Μονῆς Ἄνω Χρέπας.

— Ἐνεκρίθη πρότασις τοῦ αὐτοῦ Τοποτηρητοῦ, προτείνοντος διὰ τὸ συμβούλιον τῆς Ἱ. Μονῆς Γοργοεπηκόου τὸν ἱερομόναχον Νεόφυτον Παπαδημητρίου, ὡς Ἡγούμενον, καὶ ὡς μέλη τοὺς ἱερομ. Ἄνθιμον Ἀλεξόπουλον καὶ Βαρθολομαῖον Τσαπραλῆν.

— Ἐνεκρίθη ἡ ἐκλογὴ ὡς ἐφημερίου τοῦ ἐν Μουρδάνῳ ἱεροῦ ναοῦ τοῦ ἱερέως Κωνσταντίνου Τσιγκούνη.

Συνεδρία τῆς 20ῆς Δεκεμβρίου. — Δι' ἀποφάσεων τοῦ ἐν Καλαβρύτοις Ἐπισκοπικοῦ Δικαστηρίου κατεδικάσθησαν ὁ ἱερεὺς Ἰωάννης Πανόπουλος, Ἐφημέριος Καστελίου, εἰς τρίμηνον ἀργίαν ἀπὸ πάσης ἱεροπραξίας καὶ στέρησιν τῶν ἐφημεριακῶν αὐτοῦ δικαιωμάτων, ὁ μοναχὸς Πάμφιλος Ἰωαννίδης τῆς Μονῆς Μεγάλου Σπηλαίου εἰς μηνιαῖον σωματικὸν περιορισμὸν ἐν τῇ Μονῇ τῶν Ἁγίων Θεοδώρων τῆς Ἐπισκοπῆς Καλαβρύτων, καὶ ὁ διάκονος Εὐσέβιος Ἀσημακόπουλος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Μεγάλου Σπηλαίου εἰς ἑνὸς μηνὸς ἀργίαν ἀπὸ πάσης ἱεροπραξίας, ἰσόχρονον στέρησιν τῶν προσόδων του καὶ σωματικὸν ἐν αὐτῇ περιορισμόν.

— Ἐπὶ τῇ πληροφορίᾳ τοῦ ἐν τῇ Ἀμερικῇ Συνοδικοῦ Ἐπιτρόπου Θεοφ. Ἐπισκόπου Ροδοστόλου κ. Ἀλεξάνδρου, ὅτι ὁ εἰς τὴν Ἐπισκοπὴν Ἠλείας ἐξ Ἀμερικῆς ἐπανακάμψας ἱερεὺς Βασίλειος Ἀβρααμόπουλος ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν ἄνευ ἀδείας τῆς ἐκεῖ Ἐκκλ. Ἀρχῆς, ἐνεκρίθη νὰ δηλωθῇ τῷ ἐνδιαφερομένῳ ὅτι, ἐφ' ὅσον δὲν προσάγει τακτικὸν Ἀπολυτήριον, εἶνε ἀδύνατον νὰ ἀναλάβῃ ἐφημερικὰ καθήκοντα ἐν Ἑλλάδι.

Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ἐκήρυξε διακοπὴν τῶν συνοδικῶν ἐργασιῶν διὰ τὰς Ἁγίας ἑορτὰς δι εὐχῆς τοῦ Σ. Προέδρου πρὸς τὸν Θεὸν ὅπως εὐλογήσῃ τῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ τῷ Ἔθνει τὴν εἴσοδον τοῦ νέου ἐνιαυτοῦ, δωρούμενος τὴν προσδοκωμένην συνολικὴν τοῦ Ἔθνους ἀποκατάστασιν.

Ἐκ τῶν ἁγίων Συνοδικῶν ὁ μὲν Σεβ. Ἐπίσκοπος Σύρου καὶ Τήνου ἔμελλε νὰ ἀναχωρήσῃ εἰς Βενετίαν, ὁ δὲ Σ. ἐπ. Ναυπακτίας-Εὐρυτανίας μετέβη τὴν Δευτέραν εἰς τὴν ἕδραν αὐτοῦ ὅπως συνεορτάσῃ μετὰ τοῦ ποιμνίου του.

Ἱερὰ Μητρόπολις

Εἰς τὸ συγχαρητήριον τηλεγράφημα τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου ὁ κ. Βενιζέλος ἀπήντησεν ὧδε:

Μητροπολίτην Μελέτιον

Ἀθήνας

Ἐγκαρδιωτάτας εὐχαριστίας ἐπὶ διαπύροις εὐχαῖς Ὑμ. Σεβασμιότητος.

Βενιζέλος

Ὁ ἐνταῦθα Ἐπιτετραμμένος τῆς Ρουμανίας ἐπεσκέφθη τὸν Σεβ. Μητροπολίτην τὴν παρελθοῦσαν Κυριακὴν ἵνα τῷ ἀνακοινώσῃ τὴν ἐπιθυμίαν του νὰ μεταλάβῃ τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἑορτῆς τῶν Χριστουγέννων ἐν τῷ Μητροπολιτικῷ ναῷ. Κατὰ τὴν ἐπίσκεψιν ταύτην λόγου γενομένου περὶ τῶν ἐν Ρουμανίᾳ ἐκκλησιαστικῶν ὁ Ρουμᾶνος Ἐπιτετραμμένος ἀνεκοίνωσεν, ὅτι ὁ μηνιαῖος μισθὸς τῶν μὲν ἱερέων τῶν ἀστικῶν ἐνορ ιῶν ηὐξήθη εἰς 700 φρ., τῶν δὲ ἀγροτικῶν εἰς 500. Οἱ τελευταῖοι ἔχουσιν, ὡς γνωστόν, καὶ τὰς ἀπὸ τῶν γαιῶν τῶν ναῶν προσόδους καὶ τὰ ἄλλα ἱερατικὰ δικαιώματα. Ἡ αὔξησις αὕτη τοῦ μισθοῦ τῶν ἱερέων ἐπῆλθεν ὡς συνέπεια τῆς ἐπ' ἐσχάτων γενομένης ἐν Ρουμανίᾳ αὐξήσεως τοῦ μισθοῦ τῶν δημοσίων τοῦ Κράτους ὑπαλλήλων, μεταξὺ τῶν ὁποίων κατατάσσονται καὶ οἱ κληρικοί. Ὁ κ. Ἐπιτετραμμένος προσέθηκεν, ὅτι, ἐνῷ μέχρι τοῦδε ἡ Ρουμανικὴ Κυβέρνησις ἐμισθοδότει ὡς δημοσίους ὑπαλλήλους τὸν ὀρθόδοξον κλῆρον καὶ τοὺς μουσουλμάνους θρησκευτικοὺς λειτουργοὺς μόνον, ἀπὸ τοῦδε εἰς τὴν αὐτὴν κατηγορίαν κατέταξε πάντας τοὺς θρησκευτικοὺς λειτουργοὺς πάντων ἀνεξαιρέτως τῶν ἐν τῷ Κράτει θρησκευμάτων.

—Ἡ Α. Σεβ. ὁ Μητροπολίτης ἐπεσκέφθη τὴν Α. Μ. τὸν Βασιλέα καὶ ηὐχήθη αὐτῷ ταχεῖαν ἀνάρρωσιν ἐκ τοῦ παθήματος τῆς ἐξαρθρώσεως τοῦ ποδὸς αὐτοῦ.

—Τῇ π. Κυριακὴν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης ἐλειτούργησεν ἐν τῷ ναῷ τοῦ Ἁγίου Δημητρίου Ψυρρῆ καὶ ἐχειροτόνησεν εἰς ἱερέα συνῳδὰ σχετικῇ συνοδικῇ ἀποφάσει διὰ τὸ χωρίον Σκουλικαργιᾶς τὸν Ἰωάννην Λαμπράκη ἀπόφοιτον τῆς Ἱερατικῆς Σχολῆς Ἄρτης. Ὡμίλησε δὲ πρὸς τὸ Ἐκκλησίασμα ἀπὸ τῆς ἀποστολικῆς περικοπῆς περὶ τῶν κατορθωμάτων τῆς πίστεως ἐν τῇ νεωτέρᾳ καὶ συγχρόνῳ περιόδῳ τῆς Ἱστορίας τῆς Ἐκκλησίας, κατ' οὐδὲν λειπομένων ἐκείνων τὰ ὁποῖα περιέγραψεν ὁ Παῦλος γενόμενα ἐν τῇ τοῦ νόμου Ἐκκλησίᾳ, ἀφοῦ καὶ ἐν ταύτῃ οἱ μαθηταὶ τοῦ Χριστοῦ διὰ τῆς πίστεως κατηγωνίσαντο βασιλείας, εἰργάσαντο δικαιοσύνην, ἐπέτυχον ἐπαγγελιῶν, παρεμβολὰς ἔκλιναν ἀλλοτρίων ἐνεδυναμώθησαν ἀπὸ ἀσθενείας, ἐλιθάσθησαν, ἐπειράσθησαν, ἐν φόνῳ μαχαίρας ἀπέθανον, περιῆλθον γυμνητεύοντες καὶ πεινῶντες ἐν ὄρεσι καὶ σπηλαίοις καὶ ταῖς ὀπαῖς τῆς γῆς.

—Ἡ Α. Σ. ἐπεσκέφθη τὸν Οἶκον τῶν Τυφλῶν τῇ Κυριακῇ ἑσπέρας εἰς ἐπιθεώριν τῆς ἐκθέσεως τῶν ἐργοχείρων τῶν μικρῶν ἀομμάτων. Πάντες οἱ ἐπισκέπται ἐθαύμασαν τὴν τελειότητα τῆς ἐργασίας τῶν τυφλῶν ἀνηλίκων καὶ τὴν καθόλου ἀγωγὴν αὐτῶν καὶ τὴν εὐχέρειαν, μεθ' ἧς ἀν γινώσκουσι καὶ γράφουσι κατὰ τὴν ἰδίαν μέθοδον. Ὁ Σ. Μ. συνεχάρη διὰ λέξεων θερμῶν τὴν Διευθύντριαν τοῦ ἱδρύματος Καν Εἰρήνην Λασκαρίδου διὰ τὴν πρόοδον τοῦ οἴκου. Ὁ Διευθυντὴς τοῦ Ἀμερικανικοῦ Σταυροῦ, δωρητοῦ γενναιοδώρου τοῦ ἱδρύματος, εἷς τῶν ἐπισκεπτῶν, ἐβεβαίωσεν ὅτι εἶδε μεγαλείτερα τοῦ εἴδους τούτου ἱδρύματα, ἀλλ' οὐδὲν αὐτοῦ εἰς μέθοδον ἐργασίας καὶ ἀποτελέσματος τελειότερον.

—Τὴν πρωΐαν τῆς Δευτέρας ὁ Σεβ. Μητρ. ἐπεσκέφθη τὴν Σχολὴν τῶν Ἀναπήρων τοῦ πολέμου, ὑπὸ τὰς ὁδηγίας δὲ τῆς Διευθυντρίας Κας Γρίβα καὶ τοῦ Ἐπιμελητοῦ κ. Ἀποστόλου, πολυτραυματίου τῶν προηγουμένων πολέμων, ἐπεθεώρησεν ὅλα τὰ τμήματα τοῦ ἱδρύματος. Ὅ,τι ἐν τῷ ἱδρύματι τούτῳ ἐπετελέσθη μέχρι τοῦδε εἶναι ἄξιον πανελληνίου ἐνδιαφέροντος. Δὲν ἐφηρμόσθησαν μόνον μετ' ἀκριβείας αἱ ἐν Εὐρώπῃ ἐφευρεθεῖσαι μέθοδοι ἀναπληρώσεως τῶν ἀπολεσθέντων μελῶν τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος, ἀλλὰ καὶ ἐτελειοποιήθησαν. τὸ ἵδρυμα δὲν ἔχει πλέον τὸν χαρακτῆρα ἀσύλου, ἀλλὰ τελείων ἐργαστηρίων. εἶνε δὲ θαῦμα νὰ βλέπῃ τις ἄνδρας ἀπολέσαντας ἐν τῷ πολέμῳ καὶ τοὺς δύο πόδας νὰ περιπατῶσιν, ἀκόμη καὶ νὰ τρέχωσι καὶ νὰ χορεύωσιν ὡς ἐὰν ἦσαν ἀρτιμελεῖς καὶ ἄλλους μὲ μίαν φυσικὴν καὶ μίαν τεχνητὴν χεῖρα νὰ ἐπιτελῶσι μετὰ τελειότητος ἔργα σιδηρουργίας, λεπτουργικῆς, ὑποδηματοποιΐας ραπτικῆς, ἐπιπλοποιΐας, κηπουρικῆς καὶ εἴ τινος ἄλλης βιοτεχνίας. Οἱ ἄνδρες 200 περίπου τὸν ἀριθμὸν εἶνε πάντες πλήρεις εὐθυμίας. Διὰ τῆς συμπληρώσεως τῶν ἀπωλεσθέντων μελῶν τοῦ σώματός των καὶ τῆς ἐπαγγελματικῆς μορφώσεως ἐπανέκτησαν τελείως τὸ ἠθικόν των. Εἶνε τοῦτο ἡ μεγαλειτέρα τοῦ ἱδρύματος πρὸς τοὺς ἀναπήρους πολέμου εὐεργεσία.

—Διωρίσθη νεωκόρος Ἁγ. Γεωργίου Κυψέλης Γεώρ. ὁ Μπισμπικόπουλος.

—Ἐπαναφέρεται εἰς τὴν κανονικήν του ἐν ἁγ. Ἐλευθερίῳ Ἄρεως ἐφημερίαν ὁ Αἰδ. Παναγ. Καλογερέσης, προσωρινῶς ἐφημερεύων ἐν Ἁγίᾳ Τριάδος Πειραιῶς.

—Κατηγγέλθη εἰς τὸν Ὑπουργὸν Δικαιοσύνης ὁ καθῃρημένος ἱερεὺς Θεόδωρος Πανουτσόπουλος ὡς τελῶν διαφόρους ἱεροπραξίας τῇ ἀνοχῇ τῆς Εἰσαγγελίας, εἰς οὐδὲν προβάσης μέτρον παρὰ τὰς ἐπανειλημμένας τῆς Μητροπόλεως καταγγελίας.

Δι' ἔλλειψιν χώρου ἡ συνέχισις τῆς δημοσιεύσεως τῶν ἐπιστολῶν τῶν ἱερέων θὰ ἐπακολουθήσῃ εἰς τὸ ἑπόμενον τεῦχος.

«Ἡ Καινὴ Διδαχή».—Συνεπείᾳ ἀνυπερβλήτων τυπογραφικῶν δυσχερειῶν τὰ ὑπολειπόμενα μέχρι πέρατος τοῦ ἔτους τρία τεύχη τῆς «Καινῆς Διδαχῆς» θὰ ἐκδοθῶσιν ὁμοῦ ἐν ἑνὶ τομιδίῳ, τὸ ὁποῖον, ἐλπίζομεν, ὅτι θὰ κυκλοφορήσῃ ἐντὸς τοῦ μηνὸς Ἰανουαρίου.

—Ἀπελύθη ὑπὸ τοῦ Σ. Μητροπολίτου ἐγκύκλιος πρὸς τὰς Ἐπιτροπὰς τῶν ἐνοριακῶν φιλοπτώχων Ταμείων Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς συνιστῶσα ὅπως μὲ ζῆλον καὶ μέθοδον διεξαχθῇ τὸ ἔργον τῆς περιθάλψεως τῶν πτωχῶν ἑκάστης ἐνορίας κατὰ τὰς ἐπὶ θύραις ἑορτάς.

—Ὡρίσθη ἡ 29η Δεκεμβρίου τρέχοντος ὡς ἡμέρα ἐκλογῆς ἑνὸς ἐφημερίου τοῦ ἐν Κορωπίῳ Ἰ. Ναοῦ τῆς Ἀναλήψεως τοῦ Χριστοῦ.

—Διωρίσθη δεξιὸς Ἱεροψάλτης τοῦ ἐν Μάνδρᾳ Ἰ. Ναοῦ τοῦ Ἁγίου Κωνσταντίνου ὁ Γεώρ. Βασιλειάδης.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Στεφ. Δημητριάδη ὀδοντοϊατρῷ Αἴγιναν. ἐνεγράφητε. Ἐκκλησ. Συμβουλίῳ Ἱεροῦ Ναοῦ Μεταμορφώσεως Αμαλιάπολιν Συνδρομὴ ἐλήφθη εὐχαριστοῦμεν. Σεβ. Ἐπίσκοπον Τριφυλίας κ. Γαβριήλ, Κυπαρισσίαν. Κατάλογος ἐλήφθη, θερμὰς εὐχαριστίας.

ΔΗΛΩΣΙΣ

Εἰς τοὺς μὴ καταβαλόντας μέχρι σήμερον τὴν συνδρομήν των συνδρομητὰς ἡ ἀποστολὴ τοῦ «Ἐκκλησ. Κήρυκος» διακόπτεται ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου τοῦ νέου ἔτους.

ΠΙΝΑΞ

τῶν περιεχομένων τοῦ Ι΄ τόμου.

ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ: Ἐν Ἑλλάδι δρχ. 15,
» » Ἐξωτερικοῦ δρχ. 20.
Ἕκαστον τεῦχος δρχ. 0.35.
Διὰ τοὺς φοιτ. Θεολ. καὶ Ἱεροσπουδαστὰς τὸ 1)2

Διευθυντὴς ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΠΑΠΑΜΙΧΑΗΛ
Τακτικὸς Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου
Γραφεῖα ἐν τῇ Ι. Μητροπόλει Ἀθηνῶν.
Ὧραι ἐντεύξεων 5 1/2 — 6. μ. μ.